

Dječji vrtić „Čarolija“

Bikovec 91, 42243 Maruševac

e-mail: carolija@dvcarolija.hr

KURIKULUM

Dječjeg vrtića „Čarolija“

za razdoblje 2023. – 2028.

„Djeca su najveća nada svih ljudi, vrijedna svih napora, zaslužuju najbolje što im možemo pružiti.“

UNICEF (iz Deklaracije o pravima djeteta)

Bikovec, rujan 2023.

UVOD.....	2
1. POLAZIŠTA KURIKULUMA VRTIĆA	4
2. O NAMA	5
2.1. Naša vizija.....	5
2.2. Naša misija.....	5
2.3. Strategije učenja.....	6
3. NAČELA KURIKULUMA VRTIĆA	7
4. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA VRTIĆA	8
5. CILJEVI KURIKULUMA VRTIĆA	10
5.1. Ostvarivanje dobrobiti za dijete	10
5.2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija	12
6. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA TE KURIKULUMA PREDŠKOLE	16
6.1. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA	16
6.1.1. Suvremena shvaćanja djeteta	17
6.1.2. Organizacija odgojno-obrazovnog procesa u Vrtiću	19
6.1.3. Kultura vrtića	20
6.1.4. Značajke kurikuluma Vrtića	24
6.1.5. Planiranje i oblikovanje kurikuluma Vrtića	25
6.2. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA PREDŠKOLE	27
6.2.1. Namjena kurikuluma predškole	27
6.2.2. Planiranje i oblikovanje kurikuluma predškole	28
6.2.3. Kvaliteta kurikuluma predškole	28
7. OSIGURANJE KVALITETE	29
8. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA	30
9. ODGOJNO-OBRAZOVNI PROGRAMI VRTIĆA	31
9.1. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA VRTIĆA	33
9.2. PROGRAMI VRTIĆA	36
9.2.1. Redoviti desetsatni odgojno-obrazovni program	36
9.2.2. Kraći program ranog učenja engleskog jezika	40
9.2.3. Kraći program ranog učenja njemačkog jezika	42
9.2.4. Program ranog dječjeg folklornog stvaralaštva.....	43
9.2.5. Program predškole.....	44
9.2.6. Kraći sportski program za djecu od 2 – 7 godina.....	46
9.2.7. Kraći informatički program.....	47
9.3. PROJEKTI VRTIĆA.....	48
9.3.1. Projekt „Zdrava prehrana i razvoj ekološke svijesti kod djece“	49
9.3.2. Projekt „Spremnost za školu – uloga Vrtića i roditelja“	50
9.3.3. Projekt „Kretanjem do zdravlja“	51
9.3.4. Projekt „Pričopričalica“	52
10. INKLUZIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	53
11. ETIČKI KODEKS.....	54
LITERATURA.....	55

UVOD

Kurikulum se kao teorijska koncepcija dokumenta u praksi dječjeg vrtića sustavno provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija, a pritom uvažava najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, naglasak se stavlja na aktivnost samog djeteta. Polazi od djeteta njegovih interesa, potreba i mogućnosti, postojećih znanja, stilova učenja, komunikacije s drugim. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani, poučavanje se zamjenjuje učenjem činjenjem i stjecanjem iskustva. Kvaliteta konteksta se kontinuirano propituje i unaprjeđuje.

Kvalitetu razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića određuje i njegova „otvorenost“ koja uključuje spremnost na uspostavljanje suradnje djelatnika s obiteljima djece, drugim vrtićima i stručnjacima.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje („Narodne novine“, broj 05/15) (u nastavku teksta: Nacionalni kurikulum) je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenata su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti, koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnoga rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa. Njegovim donošenjem 2014. godine priskrbljena znanstvena utemeljenost i praktična provedivost koja će se dosljedno primjenjivati i u Dječjem vrtiću „Čarolija“ (u nastavku teksta Vrtić).

NAPOMENA:

Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom Kurikulumu Dječjeg vrtića „Čarolija“ (u nastavku teksta: Kurikulum) odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu.

Općeniti podaci o ustanovi Dječji vrtić „Čarolija“

ŽUPANIJA: VARAŽDINSKA

OPĆINA: Maruševac

ADRESA: Bikovec 91, 42243 Maruševac

E-MAIL: carolija@dvcarolija.hr

URL: www.dvcarolija.hr

Telefon: +385 42 625 768

Matični broj: 04904397

OIB: 37843971638

OSNIVAČ: gospodin Tomica Kumrić

GODINA OSNIVANJA: 2018.

RAVNATELJICA: Mateja Dugalić

Odgajno-obrazovna Ustanova je upisana u Trgovački sud u Varaždinu pod registarskim brojem (MBS) 070160542 dana 18. travnja 2018. godine.

Radno vrijeme Vrtića: od 5:00 do 16 sati

1. POLAZIŠTA KURIKULUMA VRTIĆA

Kurikulum polazi od sljedećih dokumenata:

- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991)
- Konvencije o pravima djeteta (2001)
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012)
- Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012)
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014)
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014) .

Vrtić će se razvijati kao mjesto:

- cjelovitog razvoja i učenja djeteta
- istraživanja i aktivnog učenja
- stvaranja i izražavanja u različitim izražajnim formama
- kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije
- demokratskog življenja aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove kojima će djeca uz aktivnosti stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti.

Razvoj Kurikuluma je usmjereni na zajedničko življenje djece i odraslih u ozračju autonomije i emancipacije te odražava vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta istaknuta u Nacionalnom kurikulumu.

Pri izradi Kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnost konteksta odrastanja djeteta. Tu podrazumijevamo kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi dijete i njegova obitelj odnosno sredine u kojoj Vrtić djeluje i provodi ovaj Kurikulum. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice u naseljima općine Maruševac kao gravitacijske točke.

Kurikulum Vrtića razrađen je po odgojno-obrazovnim programima kao prioritetnim područjem unapređenja u ovoj pedagoškoj godini te će se i nadalje nastaviti kreirati i biti usmjeren na pripremu svakog djeteta za cjeloživotno učenje, razumijevanje, kritičko promišljanje i snalaženje u novim situacijama. Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada pedagoške godine.

2. O NAMA

Dječji vrtić „Čarolija“ je privatna predškolska ustanova koja provodi program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja djece u dobi od navršene jedne godine života pa sve do polaska u osnovnu školu.

U 8 odgojnih skupina provodi se redoviti 10 - satni program. Program predškole uključen je u redoviti program vrtića za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu, a tu su i dodatni posebni kraći programi: strani jezici, folklor, kraći sportski program i informatički program. Temeljno ishodište svih programa čini Nacionalni kurikulum, a u središtu svi programa je dijete i njegove potrebe. Pomno prateći interese djece i potreba roditelja naše zajednice osiguravamo primjerene poticaje i materijale uvjete za kvalitetan rast i razvoj svakog djeteta. Odgojno obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji koja zahtijeva primjenu demokratskih načela u odgoju, jer samo u demokratskoj okolini i odnosima dijete ima uvjete i poticaje za vlastitu aktivnost i cjelokupni razvoj, a posebno razvoj stvaralačkih osobina i sposobnosti.

2.1. Naša vizija

Učiti ih, a da nisu ni svjesni! Biti Vrtić u kojem se dijete osjeća sretno, sigurno i posebno, mjesto gdje se poštuje njegova različitost i potiče razvoj individualnih potencijala.

Suvremenim pristupom odgoju i obrazovanju i osiguravanjem bogatih i kvalitetnih sadržaja želimo stvoriti uvjete za potpun i skladan razvoj svih djetetovih potencijala. Primjenom suvremenih načela učenja želimo pružiti podršku roditeljima u odgoju djeteta, poticati partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom te biti otvoreni za kontinuirano učenje i unaprjeđivanje odgojne – obrazovne prakse.

2.2. Naša misija

Odgojiti samostalno, radoznalo, kreativno dijete koje je sposobno razumijevati i prihvaćati sebe i druge putem igre čiji čar i užitek nikad ne prestaje.

Naša uloga je kreirati uvjete kako bi svako dijete bilo sretno, kompetentno i samopouzđano, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima. Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog okruženja. Stimulirajuće okruženje jest ono u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije.

2.3. Strategije učenja

Donošenjem strategije ovoga Kurikuluma Vrtića teži se osiguranju uvjeta potrebnim za cjeloviti razvoj svakog djeteta.

Odgojitelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne strategije podrške, odnosno stvarajući prostorni i materijalni kontekst, vremenski, socijalno-emocionalni i sl., vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti.

U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, a svoje iskustvo verbalizira. Strategije podrške promatramo kroz :

a.) Prostorno-materijalni kontekst

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak, dajući osjećaj topline i sigurnosti. Materijali su složeni na dohvat djece u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara djeci omogućuje različite socijalne interakcije u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem. Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

b.) Vremenski kontekst

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u Vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u Vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

c.) Komunikacijski kontekst

U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava. S obzirom na važnost razvoja

sposobnosti samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, na način da djetetu daje jasne upute, da objašnjava posljedice pojedinog ponašanja, da dogovara jasna pravila te verbalnim i neverbalnim putem dijete opskrbljuje jasnim povratnim informacijama. Uvažavajući sigurnost svakog djeteta, odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti. To čini promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja.

3. NAČELA KURIKULUMA VRTIĆA

Poticanje cjelovitog kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, razvoj dugoročno održivog plana internacionalizacije ustanove, integracija europske dobre primjerene prakse uz uvođenje inovativnih, suvremenih metoda rada, prepoznavanje Vrtića kao vrtića otvorenog prema inkluzivnom odgoju i obrazovanju bitne su pretpostavke za naš Vrtić i odgojnu praksu.

Kurikulum Vrtića utemeljeni je na utvrđenim načelima Nacionalnog kurikuluma te je usmjereni povećanju kvalitete provođenja odgojno-obrazovnog rada kroz načela Kurikuluma vrtića koja čine vrijednosna uporišta kojima se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma.

Načela su sljedeća :

- fleksibilnost odgojno obrazovnog procesa
- partnerstvo Vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- kontinuitet u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse

Prema navedenim načelima, uloga odgojitelja je da, uz podršku Osnivača, sustavno organizira unutarnji i vanjski prostor bogatstvom poticaja i sadržaja koji će svakom djetetu zadovoljiti osnovne potrebe za igrom, istraživanjem i učenjem, autonomijom u odabiru vremena i sadržaja za bavljenje određenom aktivnošću. Na svakodnevnoj razini poštuje se vrijeme za odmor i igru, a radno vrijeme prilagođeno je potrebama roditelja.

Uključivanjem roditelja u svakodnevni rad Vrtića potičemo kvalitetne odnose, razmjenjujemo mišljenja i stavove s ciljem poboljšanja uvjeta u kojima djeca svakodnevno borave, ali i pružajući podršku roditeljima u njihovom obiteljskom odgoju. Uvidom u rad Vrtića i svakodnevne aktivnosti, provedbom redovitih roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora i zajedničkih radionica roditelji su aktivni sudionici i partneri u provedbi odgojno–obrazovne prakse Vrtića.

Kontinuitet u odgojno–obrazovnom radu održavamo kvalitetnom i trajnom suradnjom s vanjskim čimbenicima. Organiziranjem izleta i posjeta nastavljamo suradnju s vrtićima iz naše sredine, školom, župnim uredom, pekarom i poštom, muzejima i poštom u gradu Varaždinu. Suradnjom sa stručnim suradnicima (logoped, defektolog, edukacijski rehabilitator, psiholog, zdravstveni voditelj) unaprjeđujemo uvjete za kvalitetan odgojno – obrazovni kontinuitet i razvoj profesionalnih kompetencija.

Razvojem stručnih kompetencija i osposobljavanjem odgojitelja i drugih djelatnika sustavno unaprjeđujemo odgojnu praksu. Aktivnim promišljanjem i praćenjem interesa djece i potreba roditelja provodimo dodatne kraće programe (engleski jezik, njemački jezik, folklor, sportska igraonica, informatički program).

Podlogu tvorbe kurikuluma formira i kvaliteta materijalnih poticaja s ciljem cjelovitog učenja kroz različite sadržaje. Spoznajom o međuzavisnostima svih aspekata razvoja i vođeni činjenicom da na dijete utječe socijalna i fizička okolina, kontinuirano ulažemo u poboljšavanje uvjeta boravka djece u Vrtiću.

4. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA VRTIĆA

Temeljne vrijednosti koje ugrađujemo u ovaj dokument proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. Vrijednosti predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i početak odgojno-obrazovnog sustava od rane predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti koje unaprjeđuju intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece su:

- znanje
- identitet
- humanizam i tolerancija
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost

Dijete shvaćamo kao subjektom vlastitog odgoja i obrazovanja koje će aktivno utjecati na svoj razvoj, planirati i organizirati vlastite aktivnosti te tako razvijati svoje intelektualne, socijalne, emocionalne stvaralačke i druge potencijale te ga prihvaćati u cijeloj njegovoj autentičnosti poštujući njegove potrebe, kulturu i prava.

Bogatstvom materijalnih poticaja omogućujemo djetetu razumijevanje, aktivno stjecanje znanja i kritičko promišljanje svega što ga okružuje. Odgojitelj je u procesu učenja djeteta oslonac i sukreator odgojne sredine koji obogaćuje dječju igru na način da dijete može aktivirati sva svoja osjetila, postići uspjeh u izvršavanju aktivnosti i razvijati sposobnost suradnje s drugima. Prateći interese djece i uključivanjem djece u projekte koji su vođeni njihovom inicijativom te dokumentiranjem procesa učenja razvijamo kompetenciju „učenja učenja“, osiguravamo radost otkrivanja i potičemo na različite strategije učenja.

Poštujući različitosti i razumijevanje tuđih emocija i osobina potičemo kod djece poimanje sebe, svojih interesa i potreba. Svakodnevnom provedbom aktivnosti u kojima djeca mogu ostvariti svoje interese i potencijale te postići osobni uspjeh osnažujemo samopouzdanje djeteta, njegovo razumijevanje okoline i drugih osoba koji ga okružuju. Provedbom sportskih programa, istraživačkih aktivnosti, umjetničkih sadržaja i umirujućih aktivnosti i igara, svako dijete nalazi sadržaje prema svojim potrebama, ostvaruje rezultate prema svojim razvojnim mogućnostima, biva prihvaćeno i poštivano, razvija svoju individualnost čime potpuno odstupamo od stereotipa i predrasuda.

Uz afirmaciju humanizma i tolerancije dijete se paralelno osposobljava da razumije svoja prava, obveze, odgovornosti, ali i obveze i odgovornosti drugih. Dakle iz konteksta proizlazi da su humanizam i tolerancija nužni za uspješno snalaženje kroz život, te da se ostvaruju razvojem senzibiliziranja djece za potrebe drugih. Prikupljaju se donacije u novcu, hrani ili odjeći gdje obitelj zajedno sa djetetom koje pohađa naš Vrtić aktivno sudjeluje te time odgojno obrazovni proces u vrtiću temeljimo na suosjećanju sa drugima, njihovim potrebama te pružanju potpore.

Iz tih razvijenih osobina, željom za novim znanjima, djeca stječu odgovornost prema sebi i drugima, stječu sposobnost organizacije vlastite aktivnosti primjerene fizičkom i socijalnom kontekstu vrtića. Autonomija se razvija poticanjem djeteta da se samo organizira prilikom donošenja neke odluke i izbora, te da iznese vlastiti stav i zastupa vlastito mišljenje. Na taj način dijete razvija neovisnost, samopouzdanje i kritičko mišljenje (proces prilagodbe djeteta na vrtić, fleksibilna organizacija procesa - spavanje, hranjenje).

Vrtić djetetu osigurava raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralaštva kao malog bića koje svojom kreativnošću i originalnošću ocrta svoj prirodni talent kroz razne oblike prerade vlastitih ideja u ostvarenja.

5. CILJEVI KURIKULUMA VRTIĆA

Sukladno razvojnom planu naše Ustanove postavljeni su sljedeći razvojni ciljevi:

- nastaviti poticanje višestrukih inteligencija, unapređivanje različitih kompetencija i sposobnosti djece: sposobnosti učenja (učiti kako učiti), sudjelovanja djeteta suradničkim aktivnostima, odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju, snalaženja u novim nepredvidivim situacijama, sposobnost samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja,
- poticanje kreativnog i kritičkog mišljenja djece, posebice sposobnosti samo procjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća,
- unapređivanje suradnje s roditeljima kroz sve oblike, posebice motiviranje za aktivno sudjelovanje u kreiranju Kurikuluma Vrtića,
- povećati planiranje temeljeno na praćenju individualnih kompetencija djece.

Kurikulum Vrtića usmjeren je ka ostvarivanju ciljeva, a ti se ciljevi odnose na:

5.1. Ostvarivanje dobrobiti za dijete

Prema Deklaraciji o pravima djeteta (UN, 1959.) dijete ima pravo da živi u zdravoj sredini, da im se bez izuzetaka i diskriminacije osiguravaju najbolji mogući uvjeti za rast, razvoj i učenje, kako bi se skladno razvijala u tjelesnom, umnom, ćudorednom i društvenom pogledu, u uvjetima slobode, dostojanstva, prihvaćanja, ljubavi i razumijevanja.

Djeca u Vrtiću trebaju imati mogućnost za proširivanje i uspostavljanje socio – emocionalnih veza, kvalitetnih odnosa s odraslima i djecom u neposrednoj poticajnoj okolini jer djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima.

Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti. Djetetu će se nastojati u neposrednom okruženju osigurati sve što mu je potrebno za osobni razvoj koji je u skladu s njegovom prirodom.

Luevenova skala dobrobiti za dijete:

Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit:

U skladu s humanističkom razvojnom koncepcijom i spoznajom da dijete ima osnovne potrebe koje treba sustavno zadovoljavati, načini djelovanja na djetetov cjelokupni razvoj moraju biti u funkciji poticanja osobne, tjelesne i emocionalne dobrobiti.

Poticat ćemo stvaralačke osobine koje dijete spontano pokazuje, omogućavati djetetu optimistično doživljavanje okoline i stvaranje povjerenja kako u druge tako i u sebe. Stvarat ćemo atmosferu konstruktivnog i društveno prihvatljivog rješavanja sukoba kod djece kod koje regulacija emocija nije u potpunosti razvijena te stvarati uvjete u kojima se dijete osjeća sigurno i zaštićeno s osjećajem pripadnosti.

Svakodnevnim usavršavanjem prirodnih oblika kretanja povećava se funkcioniranje krvožilnog i dišnog sustava te povećava otpornost organizma na nepovoljne uvjete okoline. Dužnost odgojitelja je stvarati uvjete za tjelesne aktivnosti koristeći materijalne sadržaje koji se sustavno nadopunjuju kvalitetnim i raznovrsnim pomagalicama i spravama za tjelesno vježbanje.

Obrazovna dobrobit :

Predškolsko doba ima veliku razvojnu vrijednost, a Vrtić treba biti mjesto za igru. Iz te igre, uz stručno, posredno i neposredno oblikovanje materijalne sredine, omogućujemo djetetu da stječe inspirativno iskustvo istraživanjem, eksperimentiranjem, izražavanjem, zamišljanjem i kombiniranjem. Na taj način dijete kroz igru razvija svoje intelektualne sposobnosti.

Sve ono što dovodi do učenja i određuje njegov smjer, intenzitet i trajanje je motivacija, a djeca su po prirodi intrinzično motivirana. Kvalitetnije uče ako procjenjuju da će uspješno savladati određenu aktivnost ili sadržaj, ako je doživljavaju zanimljivom i vrijednom i ako vide njezinu svrhu i povezanost sa svojim životnim iskustvima. Zadatak odgojitelja je prepoznati interese djece, usmjeravati ih u njihovom ostvarivanju na način da djeca stalno propitkuju, traže rješenje, uspoređuju i primjenjuju znanja.

Procijenivši aktualne razvojne potrebe i mogućnosti djeteta odgojitelji trebaju iskoristiti postojeće i osigurati nove uvjete i poticaje za stalno djetetovo unaprjeđenje prema višim razvojnim postignućima.

Socijalna dobrobit:

Prema razvojnim područjima, socio-emocionalna dobrobit povezuje se sa socio-emocionalnim razvojem, učenjem i kompetencijama. Dijete koje optimalno funkcionira na socio-emocionalnom planu je psihološki otpornije te uspijeva ostvariti svoje razvojne zadatke.

Socijalna dobrobit vidljiva je i mjerljiva, a uočava se kroz šest osnovnih dimenzija:

- uživanje u istraživanju
- uspostavljanje kontakata i socijalnih vještina
- samokontrola i promišljenost
- asertivnost
- emocionalna stabilnost i suočavanje sa stresom.

Vođeni navedenim Vrčić osigurava uvjete u kojima djeca doživljavaju pozitivne emocije, stječu znanja, stavove i vještine koje se odnose na prepoznavanje i upravljanje emocijama, snalaze se u socijalnom svijetu, uspostavljaju i održavaju odnose s drugima i učinkovito donose odluke.

5.2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija

Djeca rane i predškolske dobi brzo uče, usvajaju navike i vještine prirodno, spontano, u skladu s iskustvima koja su im dostupna. Uloga odraslih je izazovna jer u skladu s interesima djeteta trebaju osmišljavati i omogućavati projekte i strategije koje omogućavaju aktivno učenje svih sudionika. Učenje djece rane i predškolske dobi temelji se na iskustvu, uključenošću cijelog tijela u kvalitetno opremljenom i osmišljenom okruženju. Osim toga, emocionalna uključenost pri učenju utječe na trajno pamćenje, reakcije, usvojene vrijednosti i cjelokupno ponašanje djeteta.

Naglasak se stavlja na shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića i prihvaćanje njegova učenja u organizaciji odgojno – obrazovnog procesa. Zaštita, njega, odgoj i obrazovanje su segmenti odgojno-obrazovnog procesa koji moraju biti prisutni u svim segmentima zajedničkog života u Vrčiću te djeteta sa drugom djecom i odraslima.

Načini na koji će se u Vrčiću poticati razvoj kompetencija:

- kroz suradnju s roditeljima i užim okruženjem djeca će stjecati kulturne i građanske kompetencije, omogućit će im se i razvoj poduzetničkih i samoinicijativnih (učini to sam) kompetencija
- kroz sva područjima razvoja i sposobnosti potrebnih za cijelo životno učenje, a naročito lingvističke, matematičko-logičke, prostorne emocionalne, glazbene, prirodoslovne i egzistencijalističke.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

Nacionalnim kurikulumom potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje je obrazovna politika RH prihvatila iz EU te su integrirane u našoj ustanovi, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku (podloga za razvoj rane pismenosti)

Stvaranje poticajnog jezičnog okruženja te poticanje djece na raznolike socijalne interakcije s drugom djecom i odraslima preduvjet su za razvoj ove kompetencije. Uz svakodnevnu upotrebu pisane riječi (priče, slikovnice, jezične igre) djeca stječu iskustva slušajući, a bogat opus vrtičke knjižnice omogućuje dostupnost takvih sadržaja i u obiteljskom okruženju. Djeca kojoj se čita od najranije dobi razvijaju maštu, kreativno razmišljanje i aktivno slušanje, a prema razvojnim mogućnostima djece aktivnosti su bogatije i sadržajnije što dovodi do razvoja predčitalačkih vještina kod djece, zanimanja za pisanu i izgovorenu riječ, razvoj govornih vještina i proširivanja rječnika. Vođeni time, osiguravamo kvalitetnu i temeljitu spremnost djeteta za školu.

Komunikacija na materinskom jeziku uključuje i razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način.

2. Komunikacija na stranim jezicima

Situacijski pristup učenju kod učenja stranog jezika djetetu omogućuje upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija. Poučavanje stranoga jezika ne provodi se posebnim metodičkim postupcima, nego je utkan u svakidašnje odgojno-obrazovne aktivnosti Vrtića.

Komunikacijom na stranom jeziku omogućujemo djeci predškolske dobi upoznavanje i usvajanje stranog jezika, stvaramo kvalitetne preduvjete za daljnje učenje, potičemo od samog početka na pravilan izgovor i melodiju jezika. Prilagođenim metodama i pristupima te kvalitetno biranim sadržajima razvijamo kognitivne sposobnosti logičkog i brzog zaključivanja te mogućnost vizualnog i situacijskog pamćenja riječi, rečenica i fraza na stranom jeziku. Time dijete jača socio – ekonomske kompetencije koje su kasnije povezane s boljim općim uspjehom u školi.

3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju

Matematička kompetencija razvija se poticanjem djeteta na razvijanje i primjenu matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u različitim aktivnostima i svakidašnjim situacijama.

Problemske situacije i učenje putem rješavanja problema smatra se značajnim metodičkim pristupom u području razvoja matematičkih pojmova, a ti misaoni procesi razvijaju se kada dijete motoričkim putem barata predmetima. Svakodnevnim aktivnostima klasificiranja, uspoređivanja, kombiniranja, nizanja i dizajniranja dijete otkriva svojstva objekata i razvija predmatematičke vještine koje su preduvjet za razvoj apstraktnog mišljenja i razumijevanje matematike.

Prirodoslovna kompetencija razvija se poticanjem djeteta na postavljanja pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te primjenu prirodoslovnoga znanja u svakidašnjem životu. Kod djeteta se potiče razvoj spontanog interesa za eksperimentiranjem i istraživanjem prirode, razumijevanjem suprotnosti, klasificiranje predmeta, objekata i pojava i svjesnosti svojeg utjecaja na okolinu (ekologija, zdravlje, zaštita prirodnih bogatstava).

4. **Digitalna kompetencija** (upoznavanje s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom)

Spomenuta kompetencija razvija se upoznavanjem djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima. Ona je u Vrtiću važan resurs učenja djeteta, dokumentiranja odgojno-obrazovnih aktivnosti i pomoć u osposobljavanju djeteta za samo evaluaciju vlastitih aktivnosti i procesa učenja. Korištenje različitih medija u radu (računalo, telefon, radijski sadržaji, video i audio poticaji) odgojitelj upoznaje djecu s raznovrsnim sadržajima, njihovom pedagoškom vrijednošću, kontrolira uvjete i duljinu trajanja te nudi kvalitetne sadržaje koji potiču na razmišljanje, analiziranje i rješavanje problema.

5. **Učiti kako učiti** (osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja)

Ova kompetencija razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanjem djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa. Dijete razvija svijest i znanja o mogućnostima primjene naučenog i u konkretnim životnim situacijama te daje doprinos u zajedničkim dječjim projektima. Učiti kako učiti zahtijeva preusmjeravanje pozornosti odgojitelja sa sadržaja poučavanja na procese učenja djeteta te poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja.

6. **Socijalna i građanska kompetencija** (poticanje djeteta na odgovorno ponašanje)

Socijalna i građanska kompetencija razvijaju se poticanjem djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti. Stvaranjem kvalitetnog okruženja i radom na stručnim kompetencijama odgojitelja potičemo razvoj osjećaja sigurnosti i interesa za druženje s vršnjacima te samostalnost djeteta u osnovnoj brizi za sebe (prehrana, osnovna higijena, odijevanje, briga za osobne stvari, razumijevanje osnovnih pravila kojima dijete štiti sebe i druge).

7. Inicijativnost i poduzetnost (uključuju stvaralaštvo i inovativnost djeteta)

Inicijativnost i poduzetnost odnose se na sposobnost djeteta da vlastite ideje iznosi i ostvaruje u različitim aktivnostima i projektima. One uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata. Ove kompetencije čine temelj stjecanja različitog znanja, vještina i sposobnosti djeteta te razvoj njegova samopouzdanja i samopoštovanja. Dijete prepoznaje i postaje svjesno svojih jakih strana i interesa i njihove korisnosti za zajednicu, a odgojitelj ga podržava u pozitivnoj afirmaciji dajući mu poticaj da organizira i realizira aktivnosti u kojima anticipira za dobrobit skupine.

8. Kulturna svijest i izražavanje (poticanje stvaralačkog izražavanja)

Kulturna svijest i izražavanje razvijaju se poticanjem stvaralačkog izražavanja ideja, iskustva i emocija djeteta u nizu umjetničkih područja koja uključuju glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost. One se osnažuju i razvojem svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu. Ove kompetencije razvijaju se u Vrtiću tako što potičemo djecu na upoznavanje osnovnih vrednota, tekovina i običaja našeg zavičaja i da iskazuje poštovanje prema vlastitoj i drugim kulturama.

6. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA TE KURIKULUMA PREDŠKOLE

6.1. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA

Kurikulum Vrtića osnova je na kojoj se temelji odgojno-obrazovni rad Vrtića, te predstavlja odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije i temelj prakse. Sadrži misiju i viziju te počiva na ciljevima, polazištima i načelima Nacionalnog kurikulumu.

Dijete, sukladno svojim potrebama, interesima i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti, istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Sam razvoj odgojno-obrazovne prakse i Kurikuluma Vrtića treba shvatiti kao kontinuirani proces.

Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti. Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelj i Vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U Vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgajatelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u Vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u Vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

Ostvarivanje kvalitetnog Kurikuluma Vrtića podrazumijeva stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta koja su navedena u nastavku.

6.1.1. Suvremena shvaćanja djeteta

Ovdje u Vrtiću smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno i korektno izvješćivati o razvoju njihovog djeteta, a skrbit ćemo i za vlastiti stručni i profesionalni razvoj.

Dijete je cjelovito biće

Nacionalni kurikulum temelji se na cjelovitom shvaćanju procesa njege, odgoja i učenja djece koji su međusobno povezani i utkani u svaki segment zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u Vrtiću. Kvaliteta odgoja i obrazovanja djece proizlazi iz kvalitete njihova svakidašnjeg življenja u Vrtiću i toj se kvaliteti posvećuje velika pažnja. Odgojno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, potrebama, sposobnostima i interesima djece te se oblikuje cjelovito, ne dijeli se sadržajno niti vremenski.

Naš Vrtić je mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta

U njemu se u svim odgojnim skupinama kontinuirano stvara poticajno odgojno-obrazovno okruženje u kojem dijete ima priliku ostvariti raznovrsne interakcije s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima. Odgojno-obrazovni proces oblikuje se tako da u sobama dnevnog boravka svaka aktivnost istovremeno podupire različite aspekte djetetovog razvoja i ujedinjuje različita područja učenja istovremeno, potiču se samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti te osiguravaju prilike da djeca svoje aktivnosti razvijaju na način koji je za njih svrhovit. Osnažuje se njihova prirodna znatiželja, poštuju njihovi interesi i potrebe te ih se potiče na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore i ponašanje.

Dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja

Djeca uče u igri te uz istraživačke i druge aktivnosti koje su za njih svrhovite. Pritom stupaju u raznovrsne interakcije s drugom djecom i odraslima koji ih podržavaju. Osnažuje se samoorganizacijski, istraživački i otkrivački potencijal djece te se osiguravaju oni oblici odgojiteljeve potpore koji angažiraju misaone kapacitete djece i koji ih potiču na refleksiju o vlastitim iskustvima.

Vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja

U njemu se organizira okruženje u kojem je djeci omogućeno istraživanje različitih fenomena i stjecanje raznovrsnih iskustava i znanja. U takvom okruženju djeca samostalno biraju aktivnosti kojima će se baviti i partnere u aktivnosti i procesu učenja. Potiče ih se na istraživanje, otkrivanje i rješavanje problema, na propitivanje, interpretiranje i ponovno interpretiranje postojećih iskustava i pretpostavki. Djeca se potiču na planiranje, organiziranje i reflektiranje o vlastitim aktivnostima i procesu učenja uz neizravne oblike potpore odgajatelja koji potiču samostalno dječje razmišljanje, otkrivanje i rješavanje problema. Na taj način potiče se dječja autonomija i emancipacija u procesu učenja te prihvaća njegova vlastita dinamika i samoregulacija.

Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom

Dijete je individua koju obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje, kulturu i prava. Svako dijete, neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama ili pak vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, predstavlja ravnopravnu i jednako vrijednu jedinku sa svojim jedinstvenim potrebama, mogućnostima i pravima.

Djeca s posebnim potrebama i pravima smatraju se ravnopravnim članovima zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente redovitoga odgojno-obrazovnog procesa.

Vrtić nastoji biti mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje, tolerancije i demokratičnog življenja

Vrtić njeguje fleksibilan pristup u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa te nastoji napustiti svaki oblik uniformiranja aktivnosti djece. Prepoznamo i prihvaćamo individualizam svakog djeteta kao i svaki oblik različitosti djece i njihovih obitelji, stvarajući tako inkluzivno okruženje. Osiguravamo svoj djeci jednaka prava i sva prava zajamčena Konvencijom o pravima djeteta. Potičemo razvijanje recipročnih odnosa djece s drugom djecom i odraslima u ozračju tolerancije i povjerenja, potičemo na učenje komunikacijskih tehnika i socijalno prihvatljivog ponašanja. Nastojimo održati partnerstvo s roditeljima i skrbnicima djeteta te širom socijalnom zajednicom.

Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima

Djeca imaju različite mogućnosti simboličkog izražavanja, koje uključuju likovne, grafičke, verbalne, gestikulacijske i mnoge druge ekspresivne modalitete. Različite kognitivno-simboličke ekspresije djece shvaćaju se kao integralni dio cjeline odgojno-obrazovnog procesa. Korištenje različitih izražajnih medija olakšava razumijevanje djece s drugom djecom i odgojiteljima, potiče razvoj novog znanja i vodi k afirmaciji stvaralačkih potencijala djece.

Vrtić je mjesto stvaranja i izražavanja djece u različitim izražajnim formama

Radimo na osnaživanju različitih simboličkih izričaja djeteta, uključujući likovne, grafičke, pokretne, verbalne, gestikulacijske i druge ekspresivne modalitete. Djecu pritom potičemo na korištenje različitih izražajnih medija te stvaralačko izražavanje vlastitih ideja, iskustava i emocija. Posebno se potiču aktivnosti djece koje uključuju kreativno stvaranje, a ne samo uvježbavanje i ponavljanje. Nastojimo napustiti sve klišeje i sheme u svakom aspektu odgojno-obrazovnog procesa. Djecu potičemo na uočavanje detalja, čuđenje i fascinaciju njima, na promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja. Posebnu pažnju pritom posvećujemo samom procesu stvaranja i izražavanja, a ne samo rezultatu tog procesa.

Dijete je aktivni građanin zajednice

Nacionalni kurikulum polazi od shvaćanja djeteta kao aktivnoga građanina zajednice koji ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života zajednice Vrtića, zajedno sa svojom obitelji i širom zajednicom.

Dijete je sudionik aktivne i kvalitetne suradnje između Vrtića, roditelja i ostalih sudionika naše zajednice čime stječe iskustva o okolini, odnosima i kulturi zajednice. Njegujući suradnički odnos, Vrtić također obogaćuje kvalitetu rada s ciljem stjecanja socijalnih i građanskih kompetencija svakog djeteta.

6.1.2. Organizacija odgojno obrazovnog procesa u Vrtiću

U Vrtiću odgojno-obrazovni rad organiziramo u kroz 8 odgojnih skupina koje čine jedna mješovita odgojna skupina djece od 1 do 2 godine, jedna mješovita odgojna skupina djece od 1 do 3 godine, jedna skupina djece u trećoj godini života, dvije odgojne skupine djece u četvrtoj godini, te po jedna odgojna skupina djece u petoj, šestoj i sedmoj godini. Jutarnji rad u zajedničkoj skupini djece i popodnevni rad u zajedničkoj skupini djece organizirati će se prema stvarnim potrebama roditelja - korisnika.

Svaki odgojitelj dužan je voditi dokumentaciju o provođenju programa, tj. podatke o trajanju zajedničkog rada, ime i prezime odgojitelja koji takav rad provodi, popis djece u zajedničkoj skupini.

Također, odgojitelj koji radi u zajedničkoj skupini ujutro ili popodne obvezan je planirati odgojne aktivnosti i poticaje tijekom rada i osvrt (kratka zapažanja, bilješke i valorizaciju) u dnevnoj pedagoškoj dokumentaciji u rubrici „aktivnosti za drugu djecu“. Zajednički rad oba odgojitelja (dužina i vrijeme) planiran je prema uzrastu djece.

Djeca u 5., 6. i 7. godini života u pravilu ne spavaju te provode raznovrsne istraživačko-spoznajne i tjelesne aktivnosti, kratke radionice, rad na projektima, dramske aktivnosti i aktivnosti za razvoj početnog čitanja, pisanja i računanja. Za djecu koja nemaju potrebu za spavanjem organiziraju se mirne aktivnosti u sobi dnevnog boravka.

6.1.3. Kultura Vrtića

Perspektivu implementacije Nacionalnoga kurikulumu u velikoj mjeri određuje kultura svakog vrtića pa tako i Dječjeg vrtića „Čarolija“. Kultura odgojno – obrazovne ustanove utječe na način kako ljudi razmišljaju, osjećaju i rade, kako organiziraju, oblikuju te podržavaju procese učenja odgojitelja i djece. Kultura Vrtića je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima odgojitelja, ravnatelja i drugih stručnih djelatnika Vrtića, administrativnog, pomoćnog osoblja i roditelja, a karakteristična je za djelovanje Vrtića. Prepoznaje se po međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja.

Dijete rane i predškolske dobi koje je uključeno u naš program jaslica i/ili vrtića, od prve godine pa do polaska u osnovnu školu, velik dio svakodnevice provodi u institucijskom okruženju, gdje o njemu, umjesto roditelja koji vrijeme provode na radnom mjestu, brinu stručne osobe, naši odgojitelji u prvom redu, a potom i stručni suradnici. U takvim je uvjetima, a kako bi se na optimalan način poticao djetetov cjelovit razvoj, važno primjereno okruženje.

a) Poticajno prostorno-materijalno okruženje

U prostornoj organizaciji u našem Vrtiću osigurali smo okruženje koje je ugodno i nalik na obiteljsko sa izraženim osjećajem pripadanja i dobrodošlice na način da okruženje i pedagoški proces odražavaju različita obilježja sve djece i njihovih obitelji. Stoga bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina, stupanje u interakciju. Uče aktivno i

surađujući s drugom djecom i odraslima te odražava i promovira vrijednosti na kojima se temelji Nacionalni kurikulum.

Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja našeg Vrtića podrazumijeva raznovrsnost, stalnu dostupnost i promišljenost izbora materijala koji djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema, postavljanje hipoteza, istraživanje i razumijevanje, a sadržajno bogatstvo materijala djeci različitih interesa i različitih razvojnih mogućnosti pružaju različite izbore.

Obzirom da djeca uče aktivnim istraživanjem i suradnjom s drugima kod organizacije Vrtićkog okruženja polazimo od toga da se djetetu omogući učenje na takav, za njega prirodan način. Okruženje potiče djecu na istraživanje angažiranjem različitih osjetnih sustava i omogućuje:

- istraživanje logičkih, matematičkih i fizikalnih fenomena (svjetlosti i sjene, magnetizma, različitih svojstava materijala poput topivosti, plovnosti, rastresitosti, vlažnosti, težine, količine, klasifikacije po nekom kriteriju)
- istraživanje različitih mogućnosti organizacije prostora i rješavanje fizikalnih problema (materijali poput plastičnih boca, kutija, drvenih štapića služe za proučavanje statike, konstrukciju, izradu labirinta, kosina i sl.)
- istraživanje zvukova, tonova, melodije i glazbe (glazbeni instrumenti, izrađeni instrumenti, šuškalice, uređaji za reprodukciju glazbe, zvukovi iz prirode)
- istraživanje prirode i prirodnih fenomena (sama priroda odnosno vanjsko okruženje, ali i osmišljeni poticaji i materijali za učenje, knjige, plakati)
- istraživanje govorno-komunikacijskog okruženja (govorom, slušanjem, pričanjem priča, igrama riječima, igrama sa slovima, poticajima za usvajanje komunikacije na stranom jeziku)
- likovno i drugo kreativno izražavanje (različitim likovnim tehnikama, materijalima pogodnim za kreiranje kompozicija, poput kamenčića, gumbića, štapića, suhih latica i sl.)

U svim navedenim slučajevima odgojitelj u Vrtiću ne poučava izravno, već potiče djecu na razmišljanje, samostalno rješavanje problema, stvara uvjete za istraživanje i donošenje zaključaka te njihovu provjeru i dokumentiranje. U aktivnosti se uključuje prema potrebi te znanja kod djece provocira i podržava misaone procese. Proces traženja rješenja važniji je od rezultata.

Tijek samih aktivnosti u poticajnom okruženju nije moguće unaprijed precizno planirati. Ovisi o dječjem interesu i može se razvijati u različitim smjerovima, međutim preduvjet je upravo pomno isplaniran i promišljen prostor i poticaji koji će kod djeteta izazvati interes, čuđenje i želju za istraživanjem i otkrivanjem. Materijali su složeni na dohvat djece, u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara djeci omogućuje različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem.

U jasličkoj skupini okruženje se ponešto razlikuje od onog u vrtićkim. No to ne znači da ono nije jednako važno i dobro promišljeno.

Unutarnje okruženje vrlo je značajno u razvoju djece rane dobi: perceptivni i kognitivni kapaciteti oblikuju se upravo u razdoblju od prvih nekoliko mjeseci života do dobi od šest godina.

Dijete se u dobi do oko dvije godine nalazi u senzomotoričkom razvojnom razdoblju što znači da prostor jaslica treba biti bogat različitim vidnim, slušnim i taktilnim poticajima koji djeci omogućuju istraživanje putem različitih osjetnih sustava, izazivajući istovremeno interes i fascinaciju. Također, treba im biti omogućeno da manipuliraju predmetima, rastavljaju, bacaju, šušćaju, skrivaju, traže, rješavaju različite probleme putem pokušaja i pogrešaka. U starijoj jasličkoj dobi javlja se sposobnost simboličkog funkcioniranja pa treba poticati i simboličku igru te rješavanje problema stvaranjem predodžbi. To je početak tzv. predoperacijskog razdoblja koje traje gotovo čitavu predškolsku dob. Važno je jaslice obogatiti i centrima aktivnosti koje razvijaju djetetovu svijest o sebi kao preduvjet razvoja slike o sebi, a kroz igru i aktivnosti te uređenje prostora prožima se učenje osnovnih pojmova (boja, oblika, životinja i sl.).

b) Poticajno socijalno okruženje vrtića (učenje u centrima aktivnosti, rad u paru, grupe)

Važno je naglasiti kako prostor Vrtića estetski i poticajno osmišljavaju odgojitelji. Ukrašen je dječjim radovima, izuzetno je čisti i uredan te nalikuje pravom obiteljskom okruženju.

Centri aktivnosti potiču dijete da se uključi ili samostalno inicira aktivnost i da se u njoj zadrži bez stalnog prisustva odgojitelja, zatim međusobnu suradnju i interakciju u malim skupinama ujedno omogućuju slobodno kretanje djece i izmjenu aktivnosti.

Prostor Vrtića je bogat materijalima kojima obogaćujemo centre aktivnosti koji su prepoznatljiviji te smisleno međusobno odvojeni, djeci daju privlačan i ugodan boravak osiguravajući simultano jačanje različitih

kompetencija. U tu svrhu posjedujemo gotove didaktičke materijale, pedagoški neoblikovani materijal, a vrlo često su to poticaji osmišljeni i izrađeni od strane odgojitelja s ciljem podupiranja određenog aspekta dječjeg razvoja.

Primjerice u centru rane pismenosti odgojitelj kreira različite poticaje kojima podupire razvoj rane pismenosti djece, od prepoznavanja simbola, povezivanja simbola s glasom, glasovne analize i sinteze, kreiranja vlastitih priča, a u okviru različitih projektnih tema. U matematičkom centru različitim vrstama poticaja razvija se matematičko mišljenje djece, logičko rješavanje problema, usvajanje osnovnih računskih operacija, prepoznavanje jednakosti, a sve kroz igru i zanimljivo kreirane situacije učenja. U samom centru istraživanja nude se materijali koji djeci omogućuju istraživanje različitih pojava i svojstava materijala, poput: mirisa, zvukova, tekstura, propusnosti, težine, magnetskih svojstava. U centru likovno-kreativnog izražavanja su dostupni materijali koji djeci omogućuju slobodu izražavanja na različite načine (poput kamenčića, drvenih štapića i sl.), te izražavanje raznim likovnim tehnikama. Djeci su dostupni i centri simboličkih igara, poput centra liječnika, obiteljskog centra, trgovine, pošte i sl. i u njima je omogućeno da se grupiraju u manje skupine što im daje priliku da kvalitetnijim interakcijama razvijaju socijalne vještine. Ono je obogaćeno poticajima koji izlaze iz okvira svakodnevice na koju smo navikli, no izazivaju dječje čuđenje i također potiču na istraživanje (efekti svjetlosti i sjene, različitih tekstura, kontrasta boja i sl.).

Socijalno okruženje Vrtića temelji se na demokratičnim osnovama, što uključuje međusobno poštovanje i ostvarivanje recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa (odnosa djece i odraslih kao i odraslih međusobno, odgojitelja međusobno te odgojitelja s drugim stručnim djelatnicima). Takav oblik zajedničkog življenja omogućuje preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti svih subjekata za sam tijek, ali i za krajnji ishod institucijskog odgoja i obrazovanja, a to je sretno, kompetentno i samopouzdanu dijete, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema drugima.

Važnu dimenziju socijalnog okruženja predstavlja i kvaliteta govorno-komunikacijskoga konteksta jer djeca materinski i strani jezik uče aktivnim sudjelovanjem u jezično-komunikacijskom okruženju što uključuje interakciju djece s drugom djecom i odraslima jer djeca govor ne uče na temelju izravne pouke, nego govoreći.

c) **Vođenje vrtića** (suvremeni menadžment, podjela odgovornosti)

Ravnomjerna distribucija moći u Vrtiću uključuje i kvalitetno vođenje ustanove i kvalitetno vođenje u ustanovi što zahtijeva voditeljske i menadžerske vještine svih čimbenika (ravnatelj - stručni suradnici - odgojitelji - djeca - roditelji).

Primjereno i odgovorno distribuirana moć u Vrtiću važan je čimbenik postizanja fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa, oslobađanja kreativnih i ostalih potencijala svakog pojedinca u Vrtiću i očuvanja ljudskih potencijala ustanove. Distribuirano vođenje temelji se na uvjerenju da svi uključeni u odgojno-obrazovni proces imaju mogućnost doprinosa ostvarivanju vizije ustanove trenutnom pozicijom.

Distribuirana moć omogućava izgradnju i stalno nadograđivanje zajedničke vizije koja je temelj stalnog podizanja ukupne razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse u Vrtiću. Vizija razvoja ustanove koju dijele svi sudionici odgojno-obrazovnoga procesa treba biti u skladu s načelima Nacionalnoga kurikulumu te s interesima uže i šire lokalne zajednice, a utemeljen je a na humanim vrijednostima i uvjerenjima.

Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece u Vrtiću jest konstantno stvaranje primjerenog i stimulirajućeg okruženja u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje da bi u njemu djeca razvijala socijalne vještine i kompetencije.

6.1.4. Značajke kurikulumu Vrtića

Integrirani

Aktivnosti koje se planiraju i provode obuhvaćaju cjelovit razvoj djeteta. Teme i poticaji za učenje prožimaju se kroz sva područja razvoja i nisu vremenski ograničeni. Djeca prema interesu i potrebama biraju sadržaje u kojima mogu zadovoljiti svoje potrebe, kroz pokretne, istraživačke, umjetničke ili mirne aktivnosti. Pristup informacijama koje su djetetu dostupne omogućavaju njegovo samostalno sudjelovanje uz potpunu podršku i oslonac odgojitelja koji promatra, uočava, vrednuje i oplemenjuje daljnje sadržaje.

Razvojni

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja obilježava odstupanje od striktnog planiranja sadržaja učenja i aktivnosti djece u korist praćenja i podupiranja trenutnih interesa djece. Teme i planovi samo su potencijalni smjer za razvoj djetetovih daljnjih interesa, a provedbom projektnih aktivnosti, dijete je sukreator svojeg znanja. Pozorno praćenje onoga što djeca rade, kako razmišljaju, koje strategije rješavanja problema koriste i kako pritom surađuju, odgojitelju predstavlja temelj novih, promišljenih intervencija u oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa koje nije moguće striktno planirati unaprijed. Dokumentiranjem procesa učenja naglasak se stavlja na oblikovanje uvjeta za učenje djece, a ne same aktivnosti.

Humanistički

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja usmjeren je razvoju autonomije i emancipacije djece u procesu odgoja i obrazovanja. Djecu se potiče na samostalno i kritičko razmišljanje, a njihove perspektive se prihvaćaju, osnažuje se identitet i samopoštovanje djece. Cilj Kurikuluma Vrtića je stvoriti socijalno okruženje u kojem dominiraju sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda odnosno oblikovanje socijalnog okruženja u kojem se dijete razumije i poštuje. To se najviše ogleda u osjetljivosti odgojitelja za različite potrebe djece te primjerenom i pravodobnom odgovaranju na njih.

Konstruktivistički i sukonstruktivistički

U oblikovanju Kurikuluma odgojitelj potiče dijete na promišljanje i kreiranje novog znanja temeljenog na promišljanju, a ne memoriranju i repetitiji već postojećega. Takav pristup odstupa od uvjerenja da sva djeca određene kronološke dobi uče na jednak način, da imaju jednaka predznanja i interese te da su im razvojne potrebe i mogućnosti istovjetne.

Učenje je i socijalni proces u kojem različitost perspektiva, znanja i razumijevanja djece predstavlja snažan potencijal zajedničkog učenja. Znanje nastaje u procesu zajedničke konstrukcije subjekata koji uče i ono je najbolje kad je sudioničko, proaktivno i suradničko.

6.1.5. Planiranje i oblikovanje kurikuluma Vrtića

Planiranje kurikuluma temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja kao i drugih stručnih djelatnika Vrtića. Ono uključuje zajedničko promišljanje, realizaciju i evaluaciju odgojno-obrazovnog procesa, odražavajući uvjerenje da je kvalitetna odgojno-obrazovna praksa kolektivno, a ne individualno postignuće.

Dokumentiranje u planiranju i oblikovanju kurikuluma Vrtića

Djecu u Vrtiću promatramo u različitim situacijama i na različite načine, kako bismo stvorili cjelovitu sliku o djetetu, njegovim mogućnostima, sposobnostima, preferencijama, interesima i aktivnostima te razumjeti procese njihovog učenja. Smisao dokumentacije nije kategorizirati dijete prema razini razvijenosti u

pojedinom razvojnom području, već ga razumjeti kao individu i na osnovi toga podržati proces njegovog odgoja i učenja.

Osim razumijevanja samog djeteta, svrha i namjena dokumentacije je i bolje razumijevanje različitih aspekata odgojno-obrazovnog procesa općenito, a posebno onog koji se odnosi na kvalitetu okruženja za učenje djece te vlastitih odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja. Uz pomoć dokumentacije lakše procjenjujemo aktualno dječje znanje odnosno postignuća i kompetencija djece te u skladu s time prilagođavamo složenost materijala i aktivnosti koje im nudimo.

Dokumentacija Vrtića jača i međusobnu suradnju odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja. Ista dokumentacija koristi se za stručna usavršavanja, stručne aktive, interne refleksije, prezentaciju roditeljima te lokalnoj zajednici. Djeca Vrtića koriste dokumentaciju kao podsjetnik na aktivnosti i na situacije učenja te ih na taj način potičemo na razmišljanje o tome što su i kako učila. I na kraju treba dodati da je namjena dokumentiranja u Vrtiću od velike važnosti i za oblikovanje Kurikuluma jer odgojiteljima omogućuje procjenu kvalitete vlastitog razumijevanja djece, okruženja i poticaja.

Oblici dokumentiranja u Vrtiću

a) Dokumentiranje aktivnosti djece

- uratci djece – likovni radovi - crteži i slike, simboli, pisma,
- samorefleksija djece - panoi, audio i video zapisi, anegdotske bilješke,
- narativni oblici - odgojitelji za sebe i planiranje aktivnosti, za djecu i roditelje, izložbe,
- opservacije postignuća djece - praćenje postignuća djece, razvojne liste,
- individualni i grupni portfolio - praćenje djeteta u procesu i praćenja statusa skupine.

b) Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja

- samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja i drugih stručnih djelatnika u Vrtiću, anegdotske bilješke, foto i video dokumentacija, osobna portfolija.

6.2. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA PREDŠKOLE

6.2.1. Namjena kurikuluma predškole

Kurikulum predškole podrazumijeva kurikulum namijenjen odgojno-obrazovnome radu s djecom koja nisu obuhvaćena nijednim oblikom redovnog programa vrtića, a u godini su prije polaska u školu. Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj. Kurikulum predškole djetetu treba osigurati prilike za stjecanje iskustava kvalitetnog institucijskog predškolskog odgoja i obrazovanja. Kurikulum predškole odražava vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta istaknuta u Nacionalnom kurikulumu i sadrži značajke Kurikuluma vrtića.

Kurikulum predškole treba uzeti u obzir specifičan kontekst odrastanja djeteta tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi dijete i njegova obitelj i u kojem se nalazi ustanova u kojoj se provodi kurikulum predškole. On se provodi u našem Vrtiću, provodi ga odgojitelj, a u iznimnim slučajevima drugi stručnjak osposobljen za ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.

Načela kurikuluma predškole:

- fleksibilnost odgojno obrazovnog procesa,
- otvorenost za kontinuirano učenje, promjene i unapređivanje

Ciljevi kurikuluma predškole:

Ciljevi odgojno-obrazovnog rada u programu predškole su kreirati poticajne kontekstualne uvjete koji će zadovoljiti dječje razvojne potrebe te im omogućiti stjecanje znanja, vještina i kompetencija potrebnih u procesu cjeloživotnog učenja i integracije u društvenu okolinu.

Planiranje se temelji na jednakim polazištima i ciljevima kao i Kurikulum Vrtića. Sadržaji i aktivnosti temelje se na praćenju i zadovoljavanju individualnih interesa djece te njihovih razvojnih mogućnost.

6.2.2. Planiranje i oblikovanje kurikuluma predškole

Planiranje Kurikuluma predškole temelji se na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum Vrtića i ne sadrži elemente „školifikacije“ u bilo kojem obliku. To načelo temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta i procesa njegova ranog odgoja i obrazovanja.

U skladu s tim, odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (tematski, projektno), a ne parcelizirano. U kurikulumu predškole planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za održavanje različitih odgojno- obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Planiranje sadržaja kurikuluma predškole temelji se na promatranju i slušanju djece i dogovaranju s djecom, pri čemu su interesi djece i njihove individualne i razvojne mogućnosti najvažniji kriterij. Posebna pozornost usmjerava se utvrđivanju postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanju uvjeta za njihovo nadograđivanje. Djecu se kontinuirano potiče na sudjelovanje, promišljanje i planiranje novih iskustava učenja s odgojiteljem. Odgojno-obrazovne aktivnosti temelje se na istraživanju, otkrivanju, promišljanju, rješavanju problema i raspravi djeteta s drugom djecom i odgojiteljem te korištenju različitih izvora učenja. Djecu se potiče na izražavanje u sklopu različitih vrsta reprezentacija (crtanje, slikanje, građenje, konstruiranje i sl.), koje im olakšavaju razumijevanje i integriranje koncepata kojima se bave te korištenje simbola za izradu pisanih bilješki u njima svrhovitome kontekstu. Izravne intervencije odgojitelja u odgojno-obrazovnim aktivnostima temelje se na dobrom smjeru razvoja aktivnosti djece te promišljanju načina na koji bi se svakom djetetu mogao osigurati prijelaz u zonu sljedećega razvoja.

6.2.3. Kvaliteta kurikuluma predškole

Vrtić osigurava prostorne i poticajne i stručno vođene sadržaje za razvoj svih djetetovih osobina potrebnih za kvalitetnu pripremu djeteta u godini pred polazak u školu. Sadržaji i aktivnosti prate razvoj svakog djeteta posebno, a naglasak se stavlja na razvoj samostalnosti, kritičkog mišljenja djeteta, razvoj govornih vještina i socijalnih odnosa u kontekstualno povezanim situacijama.

U svakodnevni rad unosimo elemente koji dokazano stimuliraju mentalni razvoj djece (simboličke igre, igre za razvoj apstraktnog mišljenja, tjelesne aktivnosti i aktivnosti za razvoj likovnosti i glazbenog stvaralaštva), ali i specifične vježbe koje razvijaju koordinaciju pokreta i motoriku čime razvijamo koncentraciju i pažnju.

Uz pristup informacijama i digitalnim sadržajima obogaćujemo iskustva djece, proširujemo znanja i interese dok sudjelovanjem u društvenim i kulturnim događanjima potičemo djecu na njegovanje vlastite kulturne baštine i osvješćivanje na važnost obiteljskog i institucijskog okruženja za njihov život i odgoj.

7. OSIGURANJE KVALITETE

Jedno od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalni rast pa je obveza svih čimbenika odgojno obrazovnoga procesa stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređivanja. To činimo na način da su odgojitelji, djeca i roditelji suradnici koji zajednički stalno analiziraju postojeću praksu, uočavaju i ističu dobre primjere, ali i "kritične točke" te usmjeravaju djelovanje prema unapređivanju i otklanjanju utvrđenih nedostataka.

Provođenjem stalnih individualnih razgovora, redovitih roditeljskih sastanaka i anketnim pristupom dobivanja informacija stvaramo, razvijamo i održavamo suradničke odnose s roditeljima te na taj način Vrtić dobiva sve potrebne povratne informacije za unaprjeđenje, mijenjanje ili proširivanje odgojno -obrazovne prakse.

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je u Vrtiću dinamičan, ovisan o nizu čimbenika (veličina, uvjeti, lokacija, vizija, ljudski potencijali, osnivač, ustroj itd.) i specifičan za svaku ustanovu pa je iznimno značajna unutarnja procjena kvalitete ustanove u skladu s važećim kriterijima. Kvaliteta odgojno obrazovne prakse Vrtića osiguravati će se:

a) **unutarnjim indikatorima procjene kvalitete:**

- kontinuirano praćenje procesa i stalnog unapređivanja - evaluacije, diskusije
- analiziranje svakodnevne prakse - isticanjem primjera dobre prakse u Vrtiću
- usmjeravanje odgojitelja prema poboljšanju vlastite prakse
- stvaranje vlastitih indikatora kvalitete.

b) **vanjskim vrednovanjem:**

- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
- Gradski ured za odgoj i obrazovanje Varaždin
- Kritički prijatelji iz drugih vrtića
- Roditelji i šira lokalna zajednica
- Agencija za odgoj i obrazovanje

Važan element unutarnje procjene kvalitete ustanove jest osposobljenost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa (odraslih i djece) za stalnu i kvalitetnu samo procjenu.

Unutarnja i vanjska (samo)procjena kvalitete ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja može obuhvaćati:

- **cjelinu** (ukupnost funkcioniranja ustanove - pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnoga procesa itd.)
- **pojedine segmente** (praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika, inkluzija djece s posebnim potrebama, usavršavanje djelatnika)

8. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u Vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca.

Ovdje smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno i korektno izvještavati o razvoju njihovog djeteta, a skrbit ćemo i za vlastiti stručni i profesionalni razvoj.

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa Vrtića i Kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija "iznutra" od odgojitelja i drugih stručnih djelatnika Vrtića, za što im je potrebno osigurati primjereno profesionalno učenje i razvoj. Stoga nastojimo našim odgojiteljima i drugim stručnim djelatnicima Vrtića osigurati kontinuirano stručno usavršavanje i profesionalni razvoj. Potičemo stjecanje novih saznanja iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kroz sudjelovanje na stručnim skupovima Agencije za odgoj i obrazovanje i drugih organizacija. Nastavljamo i s organizacijom internih stručnih aktivna i seminara te zajedničkih refleksija unutar Vrtića. Uz to potičemo kontinuirano praćenje stručne literature i periodike te djelatnici aktivno sudjeluju u promidžbi struke i djelatnosti kroz prezentiranje roditeljima i stručnim suradnicima.

Profesionalni razvoj odgojitelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju te ga potrebno usmjeriti prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, što se postiže sudjelovanjem u akcijskim istraživanjima. Jačanje samoorganizacijskog potencijala Vrtića zahtijeva spremnost odgojitelja i drugih stručnih djelatnika Vrtića na prihvaćanje novih oblika profesionalnog učenja, što se svodi na kontinuirani proces istraživanja i zajedničkog učenja svih

stručnih djelatnika ustanove. Aktivnosti usmjerene profesionalnom razvoju stručnih djelatnika u Vrtiću planiraju se Kurikulumom Vrtića. Odgojitelji i ostali stručni djelatnici Vrtića pripremaju i programe usavršavanja koji uključuju individualne i grupne oblike rada na razini ustanove i izvan nje. Među oblicima profesionalnog usavršavanja izvan Vrtića posebno mjesto zauzima stvaranje profesionalnih zajednica učenja (umrežavanje vrtića) koje su usmjerene poticanju odgojitelja i svih drugih subjekata odgojno-obrazovnoga procesa na kontinuiranu razmjenu svojih profesionalnih ekspertiza, uvida i znanja, kao osnove njihova zajedničkog učenja i razvoja.

Kvaliteta odgojno obrazovne prakse i profesionalni razvoj stručnih djelatnika u Vrtiću usmjerena je na edukacije i primjenjivanje dobre prakse.

9. ODGOJNO-OBRAZOVNI PROGRAMI VRTIĆA

Programi odgoja i obrazovanja predškolske djece polaze od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite dinamične osobnosti koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem, što čini bitan faktor djetetovog vlastitog razvoja. U funkcionalnom smislu cjelovitih programa, koji imaju za cilj poticanje i razvoj svih aktualnih i potencijalnih sposobnosti djeteta (tjelesnih, umnih, osjećajnih i društvenih), razvijamo i kraće interesne programe s ciljem poticanja razvoja pojedinih djetetovih sposobnosti.

Temeljno ishodište svih programa čini Nacionalni kurikulum. Svi programi u svom središtu imaju dijete i njegove potrebe te ih kreiramo pomno prateći interese djece kao i interese roditelja korisnika usluga. Posebnu pozornost posvećujemo djeci jaslica i Vrtića u periodu prilagodbe, početkom rujna, a i tijekom godine ako se radi o novoupisanoj djeci. Iskustvo je pokazalo da prilagodbu olakšava postupni dolazak, kraći boravak djeteta i boravak uz odgojitelja. Razvijanje odgojno-obrazovnih programa u Vrtiću važno je:

a) za dijete:

- sigurnost, samopouzdanje i samopoštovanje svakog djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, socijalnih)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- življenje i učenje prava djeteta, dobrobit i radost svakog djeteta
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s dr. djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti) i razvijanje kompetencija
- samostalnost u obavljanju aktivnosti (djelovanje, mišljenje i odlučivanje)
- usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore

- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanje sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu).

b) za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje Vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja.

c) za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju, omogućava distanciranje djeteta i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam, a temelji se na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu.

d) za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima,
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

e) za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg Vrtića odnosno odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje Vrtića.

9.1. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA VRTIĆA

Bitan zadatak odgojno-obrazovnog rada Vrtića temelji se na nastavku unapređenja i oblikovanja poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja prostora odgojnih skupina te realizacija oblikovanja zajedničkih prostora u funkciji igre i učenja djece i primjeni suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitetne interakcije.

a.) unutarnji prostor

- prostor soba strukturirati i mijenjati prema potrebama i interesima djece na način da je transparentan i omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije
- obogaćivanje centara kvantitetom i kvalitetom materijala planiranim i izrađenim u suradnji s djecom
- fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
- stvaranje suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi
- uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- osposobljavanje i osvještavanje za bolje slušanje i razumijevanje djece
- nastavak projektne metode rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u jasličkim i vrtićkim skupinama, praćenje i dokumentiranje te prezentacija projekta).

Očekivani rezultati

Prostorno, materijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese djece u Vrtiću, svi prostori potiču djecu na suradnju, igru i učenje. Koncept otvorena vrata u našem Vrtiću između skupina u kojima su ponuđeni različiti poticaji nastali su kao produkt zajedničkog planiranja omogućavaju slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru i druženje. Vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno je za rad u manjim grupama. Bitan je i suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa te dobro dokumentirani projekt u svakoj skupini.

b.) vanjski prostor

- svakodnevno promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja za vanjske aktivnosti
- svakodnevno planirati i provoditi različite sportske aktivnosti na vanjskom prostoru
- šetnje u bližu okolicu Vrtića.

Očekivani rezultati

Planiranje sportskih aktivnosti i materijala koji se koriste na vanjskom prostoru u cilju integriranog učenja, a sve u funkciji poticanje motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života što je vidljivo u dokumentaciji skupina i svakodnevnom radu. Stručni aktiv za aktivnosti na vanjskom prostoru se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti na vanjskom prostoru.

c.) praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja

- razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta,
- timska planiranja/refleksije na punktovima u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata,
- zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljnih na interesu djece,
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentaciju (fotografije, izjave, dječji radovi) u zajedničkim prostorima dnevnog boravka.

Očekivani rezultati

Provode se timska planiranja te etnografski zapisi dječjih aktivnosti (fotografije, izjave djece, anegdote bilješke i sl.) vidljivi u sobi dnevnog boravka i zajedničkim prostorima Vrtića. Planiraju se tromjesečni, tjedni i dnevni planovi (međugrupna suradnja) na osnovu dnevnih zapažanja i praćenja djeteta, prepoznavanja interesa grupe i pojedinog djeteta. Informacije koje odgojitelj dobiva trebaju biti objektivno dokumentirane, predstavljati stvaran opis onoga što su djeca radila, a koristeći alate formativne procjene postavljaju se ciljevi i planiraju daljnje interakcije koje će poboljšati ishode učenja.

d.) timska procjena u Vrtiću

- procjena prilikom perioda adaptacije, potrebe djeteta, očekivanja roditelja i zadovoljstvo provedbom plana i programa Vrtića
- integracija znanja o razvoju i odgoju djeteta
- individualizacija pristupa, opservacija i donošenje zaključaka (djetetovo ponašanje u igri, situacijama kad se osjeća ugroženo, prilikom rješavanja zadataka, izražavanje emocija, govorno – jezični i motrički razvoj, razvojne specifičnosti)
- timski pristup i timski rad pri čemu je naglasak na razumijevanju u ljudskim odnosima, uvažavanju, ravnopravnosti i preduvjetima kvalitete rada

Očekivani rezultati

Procjenom kroz opservaciju djetetovog ponašanja u kolektivu i tijekom igre u skupini uočavaju se bitni razvojni pomaci. Razgovorom s roditeljima i prikupljanjem relevantnih podataka procjenjujemo inicijalno stanje u svim područjima djetetovog razvoja, određujemo stupanj razvijenosti kognitivnih, socijalnih i emocionalnih kompetencija, preveniramo rizične faktore u ranom rastu i razvoju i pružamo podršku u individualiziranom pristupu. Davanjem jasnih i razumljivih preporuka Vrtić osigurava uvjete rane intervencije i kontinuirano unaprjeđenje konteksta za učenje. U procjeni timski sudjeluju odgojitelji, zdravstvena voditeljica, stručni suradnici i ravnatelj.

9.2. PROGRAMI VRTIĆA

Programi koji se provode u Vrtiću su sljedeći:

- redoviti desetsatni odgojno-obrazovni program
- program ranog učenja engleskog jezika
- program ranog učenja njemačkog jezika
- program ranog dječjeg folklornog stvaralaštva
- program predškole

9.2.1. REDOVITI DESETSATNI PROGRAM VRTIĆA

U Vrtiću se provodi cjeloviti redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Redoviti program Vrtića provodi se u svim odgojnim skupinama kao cjelodnevni 10-satni program.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23), Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe (NN 10/97 i 107/07) te Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014), prilagođen je razvojnim potrebama djece te socijalnim, ekonomskim i kulturnim te drugim potrebama obitelji djece koja polaze u naš Vrtić.

Ciljevi redovnog odgojno-obrazovnog programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- zainteresiran, ne direktivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju.

Namjena redovnog odgojno-obrazovnog programa i vremenski okvir

Program je namijenjen djeci ranog i predškolskog uzrasta dakle djece u dobi od prve godine života pa do polaska u osnovnu školu, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 1. godine do 3. godine (jaslične skupine)
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 4. godine do polaska u školu (vrtićne skupine).

Pedagoška godina traje od 1. rujna do 31. kolovoza, Vrtić radi svakim radnim danom (od ponedjeljka do petka, osim blagdana) od 5 h ujutro do 16 h poslije podne sukladno potrebama roditelja. Tijekom ljetnih i zimskih praznika rad se organizira sukladno potrebama i prisutnosti djece.

Specifičnosti jasličnih odgojno-obrazovnih skupina u dobi od 1 do 3 godine:

- u skladu s individualnim potrebama djeteta osiguravati sredstva i uvjete za njegu i podmirivanje fizioloških potreba za hranom, snom, boravkom na zraku i kretanjem
- pojačan rad na spoznajnom području i istraživačkim aktivnostima
- pojačan rad na području govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva
- uvođenje elemenata ranog učenja stranog jezika kroz igru
- uvođenje glazbeno-scenskih aktivnosti
- poticati svladavanje prirodnih oblika kretanja, naročito hodanje, trčanje i puzanje
- poticati razvoj svih motoričkih vještina i složenijih kretanja
- poticati razvoj fine motorike (nizanjem do 4 elementa, okretanjem stranica knjiga, rezanjem škarama, držanjem bojica palcem i prstima, ponavljanjem crteža kruga, vučenjem okomitih i vodoravnih crta, mrvljenjem, gnječenjem i razvlačenjem gline i plastelina, hvatanjem predmeta i stavljanjem u određene otvore).

Specifičnosti mlađe vrtićne skupine u dobi od 3 do 4 godine:

- pojačan rad na spoznajnom području i istraživačkim aktivnostima
- pojačan rad na području govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva
- uvođenje glazbeno-scenskih aktivnosti
- uvođenje elemenata očuvanja i njege prirode kroz igru
- stvaranje uvjeta za usvajanje zdravog načina života i navika korisnih za zdravlje

- poticanje djeteta na što veće osamostaljivanje u svladavanju higijenskih navika i životno praktičnih i radnih aktivnosti
- poticanje vježbe za jačanje krupnih grupa mišića, vježbe za razvoj stopala
- pravilno držanje tijela te organizirano kretanje i postavljanje u kolonu i krug
- rad na području posebnog programa ranog učenja engleskog jezika
- razvijanje prirodne oblike kretanja: hodanje (natraške, na prstima i petama), trčanje, skakanje, poskakivanje, bacanje i gađanje)
- rad na stvaranju uvjeta za usavršavanje govorno – jezičnog razvoja, razumijevanje materinjeg jezika, samostalnog izražavanja putem različitih oblika komunikacije (verbalna, neverbalna, komunikacija putem likovnosti, izražavanje emocija na društveno prihvatljiv način).

Specifičnosti starije vrtićne skupine u dobi od 5 do 7 godina:

- pojačan rad na području govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva
- uvođenje glazbeno-scenskih aktivnosti i dramskih aktivnosti
- pojačan rad na socioemocionalnom području, prihvaćanju i uvažavanju različitosti
- uvođenje elemenata odgoja za okoliš i održivi razvoj
- pojačan rad na području posebnog programa ranog učenja engleskog jezika
- poticanje djece na usvajanje zdravog načina života
- navike održavanja osobne higijene, samostalnost u oblačenju i svlačenju i urednom odlaganju, samostalnost u uzimanju obroka i korištenju pribora za jelo, navike zdravog načina života, osamostaljivanje u svim aktivnostima
- pripremne vježbe za jačanje krupnih mišićnih skupina, pravilno držanje tijela, pravilan razvoj stopala, vježbe za razvoj snage i jačine te organizirano kretanje
- razvoj osnovnih pokreta i njihova preciznost (prirodni oblici kretanja: trčanje, skakanje, bacanje, hvatanje, gađanje i nošenje, hodanje po suženoj površini, skakanje preko užeta te igre loptom)
- razumijevanje pripadnosti obitelji, vrtiću i društvenoj sredini,
- društveno prihvatljiva ponašanja, a znati prekinuti neodgovarajuća kad im se skrene pažnja, te poštovanje drugih i kulturno ophođenje
- vježbe za jačanje krupnih mišićnih skupina, lakoću izvođenja, točnost i preciznost
- fine motorike i koordinaciju oko – ruka
- razvoj osnovnih pokreta i mjeriti rezultate – nivo postignuća
- izvođenje plesova hodanjem, trčanjem i poskocima
- razvoj osjećaja pripadnosti skupini te osjećaja prihvaćenosti, socijalnih kompetencija

- prihvatljiva ponašanja, kulturno ophođenje u svim prilikama
- razvoj sigurnosti, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi i svojim mogućnostima (prepoznavanje emocija preko gesta, mimike ili intonacije glasa)
- razvijati sve veću radoznalost i interes prema svemu što okružuje dijete
- istraživati, pronalaziti novo, uočavati povezanost pojava kao uzrok i posljedicu
- stjecati sve više iskustava i znanja o sebi, o ljudima i njihovim osobinama, o prirodi
- razvijati ekološku svijest, prostornu i vremensku orijentaciju
- pojam broja i skupa, prepoznavanje brojki, poticati mehaničko brojenje
- razvijati dječju pažnju, koncentraciju, percepciju, svjesno i namjerno učenje.

Obilježja redovnog odgojno-obrazovnog programa

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu.

Nositelji redovnog odgojno-obrazovnog programa

Programi i organizacija rada u našem Vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu,
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi.

Programne provode educirani i stručno kompetentni djelatnici, većinom odgojitelji te stručni suradnici.

Način realizacije redovnog odgojno-obrazovnog programa

Način ostvarivanja programa u našem Vrtiću je usklađen s potrebama roditelja glede njihovih radnih i drugih obveza, a provođenje pedagoškog procesa s potrebama djeteta i grupom djece.

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanja i stjecanje znanja u svim razvojnim aspektima.

Način vrednovanja redovnog odgojno-obrazovnog programa

Vrednovanje redovitih razvojnih programa u Vrtiću se ostvaruje:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka Godišnjeg plana i programa Vrtića
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu
- evaluacija i vanjska evaluacija rada
- upitnici za djecu, odgajateljce i roditelje na kraju pedagoške godine.

9.2.2. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

U redovitom programu provode se i posebni kraći programi koji svojim sadržajima dodatno obogaćuju redoviti program. Njihova je posebnost u tome što se su postali dio standarda predškolskog odgoja u Vrtiću.

Ciljevi kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika

Cilj je razvijanje svijesti o širenju mogućnosti komuniciranja te lakšem pristupu informacijama kroz učenje stranog jezika u svakodnevnim aktivnostima, isključivo kroz igru. Stvarati adekvatne poticaje i okruženje za cjelokupni razvoj djeteta, posebno one kojima će se zadovoljiti djetetova potreba za učenjem engleskog jezika kroz situacijski pristup rada s djecom preko individualnih i zajedničkih igara, pjesmica, druženja te komunikacije s drugom djecom i odgojiteljima.

Potrebno je razvijati kod djeteta senzibilitet za engleski jezik, kulturu i običaje drugog naroda poticati i motivirati ga na situacijsko učenje riječi, jezičnih i fonetskih formi, poticati djetetovu samo aktivnost i interes

za postupnim slušanjem, razumijevanjem i usvajanjem engleskog vokabulara, postupno razvijati kod djeteta vještinu komuniciranja na engleskom jeziku.

Poznavanje jednog ili više stranih jezika djetetu se omogućava lakše uključivanje u društvo i kvalitetniju komunikaciju. Djeca koja su uključena u rano učenje stranog jezika postižu bolje rezultate ne samo u verbalnim nego i u neverbalnim testovima sposobnosti.

Način realizacije, nositelji i vremenik kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika

Program ranog učenja engleskog jezika se ostvaruje temeljem Suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na provedbu Programa u organizaciji Vrtića.

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997, čl.5.) program će provoditi odgojiteljice sa stečenim zvanjem odgojitelj predškolske djece, položenim stručnim ispitom te položenim B2 stupnjem poznavanja engleskog jezika u govoru i pismu. Program će se provoditi u planiranom fondu od 63 sata godišnje, jednom tjedno od listopada do lipnja u tekućoj pedagoškoj godini.

Metode našega rada temelje se na metodi demonstracije, razgovora, igrama (spontana, stvaralačka, didaktička), interaktivnog učenja i metodi praktičnih radova što potiče na aktivno učenje engleskog jezika i motivaciju na stjecanje novih znanja i vještina.

Način vrednovanja kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika

Praćenje i vrednovanje programa provodi se kroz:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka Godišnjeg plana i programa Ustanove
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu – rasprava na odgojiteljskom vijeću
- upitnici za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- suradnjom s roditeljima kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem
- vanjska evaluacija rada.

9.2.3. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA NJEMAČKOG JEZIKA

Ciljevi kraćeg programa ranog učenja njemačkog jezika

Cilj je razvijanje svijesti o širenju mogućnosti komuniciranja te lakšem pristupu informacijama kroz učenje stranog jezika u svakodnevnim aktivnostima, isključivo kroz igru. Stvarati adekvatne poticaje i okruženje za cjelokupni razvoj djeteta, posebno one kojima će se zadovoljiti djetetova potreba za učenjem njemačkog jezika kroz situacijski pristup rada s djecom preko individualnih i zajedničkih igara, pjesmica, druženja te komunikacije s drugom djecom i odgojiteljima.

Potrebno je razvijati kod djeteta senzibilitet za njemački jezik, kulturu i običaje drugog naroda poticati i motivirati ga na situacijsko učenje riječi, jezičnih i fonetskih formi, poticati djetetovu samo aktivnost i interes za postupnim slušanjem, razumijevanjem i usvajanjem njemačkog vokabulara, postupno razvijati kod djeteta vještinu komuniciranja na njemačkom jeziku.

Način realizacije, nositelji i vremenik kraćeg programa ranog učenja njemačkog jezika

Program ranog učenja njemačkog jezika se ostvaruje temeljem Suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na provedbu Programa u organizaciji Vrtića.

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997, čl.5.) program će provoditi odgojiteljica sa stečenim zvanjem odgojitelj predškolske djece, položenim stručnim ispitom te položenim B2 stupnjem poznavanja njemačkog jezika u govoru i pismu. Program će se provoditi u planiranom fondu od 63 sata godišnje, jednom tjedno od listopada do lipnja u tekućoj pedagoškoj godini.

Metode našega rada temelje se na metodi demonstracije, razgovora, igara (spontana, stvaralačka, didaktička), interaktivnog učenja i metodi praktičnih radova što potiče na aktivno učenje njemačkog jezika i motivaciju na stjecanje novih znanja i vještina.

Način vrednovanja kraćeg programa ranog učenja njemačkog jezika

Praćenje i vrednovanje programa provodi se kroz:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća Godišnjeg plana i programa Ustanove

- kroz nastavak rada vrtičkog tima za kvalitetu – rasprava na odgojiteljskom vijeću
- upitnici za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- suradnjom s roditeljima kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem
- vanjska evaluacija rada.

9.2.4. PROGRAM RANOG DJEČJEG FOLKLORNOG STVARALAŠTVA

Ciljevi kraćeg programa ranog dječjeg folklornog stvaralaštva

Cilj posebnog programa dječjeg folkloru temelji se na razvoju socijalnih kompetencija te zadovoljenju dječjeg interesa za folklorno stvaralaštvo i društveno zabavne aktivnosti. Ujedno se pozitivno utječe na razvoj kreativnih sposobnosti te znanje o društvenoj sredini vezano uz tradiciju, baštinu, spomenike i kulturu te na razvoj prostorne percepcije snalaženjem u prostoru. Obogaćuje se dječje iskustvo samostalnim izrađivanjem tradicionalnih igračaka i instrumenata te dijete upoznaje s tradicijskim vjerskim i kulturnim običajima.

Poznavanjem tradicije i običaja djetetu se omogućava lakše uključivanje u društvo. Djeca koja su uključena u kraći program ranog dječjeg folklornog stvaralaštva postižu bolje rezultate u neverbalnoj komunikaciji sa drugim osobama podjednako i sa vršnjacima.

Način realizacije, nositelji i vremenik kraćeg programa ranog dječjeg folklornog stvaralaštva

Program kraćeg programa ranog dječjeg folklornog stvaralaštva se ostvaruje temeljem Suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na provedbu Programa u organizaciji Vrtića.

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997, čl.5.) program će provoditi odgojiteljica sa edukacijom u području folklornog stvaralaštva kroz ciklus seminara Gorana Kneževića i stečenom diplomom o istome. Program će provoditi kroz raznovrsne igre, pjesmu i ples te planirane i spontane aktivnosti kroz upoznavanja tradicije i običaja, u planiranom fondu od 63 sata godišnje, jednom tjedno od listopada do lipnja u tekućoj pedagoškoj godini.

Metode našega rada temelje se na metodi plesnih pokreta, pjesme, igara (spontana, stvaralačka,

tradicijska), interaktivnog učenja i metodi praktičnih plesova što potiče na razvijanje samopouzdanja kod djece, osjećaj uspješnosti kod izražavanja koja su vezana za prošlost, kulturu i tradiciju

Način vrednovanja kraćeg programa ranog dječjeg folklornog stvaralaštva

Praćenje i vrednovanje programa provodi se kroz:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadata Godišnjeg plana i programa Ustanove
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu – rasprava na odgojiteljskom vijeću
- upitnici za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- suradnjom s roditeljima kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem
- vanjska evaluacija rada.

9.2.5. PROGRAM PREDŠKOLE VRTIĆA

Ciljevi odgojno-obrazovnog programa predškole

Osigurati poticajno okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu najviše razviti svoje potencijale (tjelesne, osjećajne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih potreba i interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u promijenjenim životnim uvjetima što ga u školi očekuju. Programom predškole se određuju zadatke (trajne, razvojne i posebne) i sadržaji odgojno – obrazovnog rada.

Obilježja odgojno-obrazovnog programa predškole

- Poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te osiguravanje primjerene podrške razvoju dječjih kompetencija, usklađene s individualnim posebnostima, potencijalima poticanja i razvojnim osobitostima svakog djeteta,
- Osiguravanje individualiziranog i fleksibilnog odgojno-obrazovnog pristupa kojim se omogućuje zadovoljenje različitih potreba djece,
- Poticanje igre i drugih aktivnosti koje doprinose svrhovitom učenju i cjelovitom razvoju ,
- Učenje u svrhovitom kontekstu u kojem djeca uče istraživanjem, otkrivanjem i rješavanjem problema,

- Poticanje samoiniciranih i samoorganiziranih aktivnosti i osposobljavanje djece za planiranje i evaluaciju vlastitog učenja te upravljanje tim procesom,
- Stvaranje primjerenog okruženja za spontano bogaćenje rječnika, kvalitetno izražavanje i razvoj razumijevanja, slušanja, govora i jezika, odnosno razvoj predčitačkih i grafomotoričkih vještina ,
- Poticanje uočavanja odnosa među predmetima i pojavama te poticanje i osnaživanje istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti,
- Upoznavanje djece s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i njezinim korištenjem u svrhu poticanja i produbljivanja učenja,
- Poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih ideja i interesa te razvoj kritičkog mišljenja,
- Razvoj sposobnosti djece za komunikaciju u multikulturalnoj i višejezičnoj zajednici,
- Poticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja djece u raznim umjetničkim područjima i putem raznih izražajnih medija,
- Poticanje djece na njegovanje vlastite kulturno-povijesne baštine,
- Osiguravanje sigurnih i podržavajućih kontekstualnih uvjeta koji omogućuju lakše privikavanje na izvanobiteljski i institucijski kontekst, te poticanje djece da osvijeste važnost obiteljskog i institucijskog okruženja za njihov odgoj, učenje i život.

Način realizacije, nositelji i vremenik odgojno-obrazovnog programa predškole

Program predškole s djecom ostvaruju odgojitelji, u suglasju sa zakonskim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23).

Program predškole ostvaruje se s djecom koja nisu polaznici redovnog programa vrtića, već su obveznici u godini dana prije polaska u školu. Ukupno se ostvaruje 250 sati godišnje, a za djecu redovnog programa kontinuirano se program predškole provodi kroz redovni desetsatni program rada.

Planom upisa predviđeno je upisati najviše do 20-ero djece, a nositelji programa predškole su odgojitelji i ravnateljica.

Temelji se na primjeni suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Posebna se pozornost pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Načini vrednovanja odgojno-obrazovnog programa predškole

- kroz dnevne, tjedne, mjesečne, tromjesečne, godišnje planove, valorizaciju provedbe istih

- kroz redovito praćenje provedbe poticajnih aktivnosti i dokumentiranje istih Kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana ustanove
- kroz godišnju valorizaciju putem upitnika za roditelje i djecu na kraju pedagoške godine
- kroz dosje djece; različite skale procjene, upitnike, testove, zabilješke
- kroz sastanke, aktive, vijeća i zapise s istih
- kroz suradnju s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja (vanjska evaluacija rada) i samoevaluacija.

9.2.6. KRAĆI SPORTSKI PROGRAM ZA DJECU OD 2 – 7 GODINA

Ciljevi kraćeg sportskog programa

Program i aktivnosti koje su sastavni dio sportske igraonice osiguravaju plansko i sustavno djelovanje na antropološki status djece predškolske dobi. Osim organizacijski i fiziološki, potrebno je i emotivno pripremiti dijete za rad. Da bi se izbjegli negativni efekti vježbanja, najprije treba izvoditi manje zahtjevne vježbe koje imaju jednostavniju motoričku strukturu, a potom postupno složenije. Isto vrijedi i za opterećenje koje mora biti sukladno dječjoj, dobi, izabranim sadržajima, načinom njihova izvođenja, mogućnostima (aktualnim stanjem sposobnosti). Dijete treba imati osjećaj slobode, biti maksimalno tjelesno i emocionalno angažirano, stjecati spoznaje o vanjskom svijetu i razvijati i oblikovati voljne osobine. Obogaćivanjem rječnika i izgrađivanjem svojeg govora dijete razvija stvaralačke sposobnosti, upoznaje odnose među ljudima i izgrađuje svoje ponašanje.

Način realizacije, nositelji i vremenik kraćeg sportskog programa

Program sportske igraonice se ostvaruje temeljem Suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na provedbu Programa u organizaciji Vrtića.

Prema čl. 5. Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997) program će provoditi odgojiteljice sa stečenim kompetencijama. U navedeni program bit će uključena sva djeca od 2. do 7. godine života. Program će biti proveden u sklopu redovitog programa s uključenim aktivnostima i elementima za stjecanje zdravih životnih navika, kroz potpuno uvažavanje dječje inicijativa i sposobnost izvođenja određenih elemenata kroz aktivnosti, a prvenstveno su naglašeni primarni odgojni ciljevi koji poštuju dobne i psihomotorne mogućnosti svakog pojedinog djeteta.

Način vrednovanja kraćeg sportskog programa

Praćenje i vrednovanje programa provodi se kroz:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka Godišnjeg plana i programa Ustanove
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu – rasprava na odgojiteljskom vijeću
- antropometrijska i druga motorička mjerenja tijekom godine
- suradnjom s roditeljima kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem, provedba radionica i zajedničkih aktivnosti
- vanjska evaluacija rada.

9.2.7. KRAĆI INFORMATIČKI PROGRAM

Ciljevi kraćeg programa informatike

Osnovni cilj informatičkog programa je poticati kod djeteta osjećaj pripadnosti modernom informatičkom društvu koje napreduje te njegovo upoznavanje uz igru i primjereno korištenje računala prema dobnom uzrastu. Pravilna upotreba računala od najranije dobi ima za cilj osposobljavanje djeteta za prepoznavanje izvora informacija, izbor i vrednovanje tih informacija te korištenje medija u sigurnim okvirima i kontroliranim uvjetima. Kroz jednostavne sadržaje upoznavanja računala i rješavanja problema djeca razvijaju kognitivne sposobnosti logičkog i brzog zaključivanja, mogućnost vizualnog i situacijskog pamćenja zadatka i proširuju spoznaje o svijetu koji ih okružuje koristeći medijske sadržaje primjerene djeci.

Način realizacije, nositelji i vremenik kraćeg programa informatike

Kraći program informatike ostvarivat će se temeljem Suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na provedbu Programa u organizaciji Vrtića.

Prema čl. 5. Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997) program će provoditi odgojiteljice sa stečenom edukacijom iz područja informatičkih kompetencija i znanja za rad s djecom predškolske dobi. Program će biti proveden kao dio programa predškole s uključenim svim aktivnostima za stjecanje digitalnih kompetencija djece u godini pred polazak u školu.

Metode rada temelje se na metodi interaktivnog učenja i metodi praktičnog sudjelovanja nakon metode demonstracije, korištenju digitalnih poticaja u pedagoški osmišljenim i sigurnim uvjetima uz stručno vođenje

i edukaciju iz područja medijske pismenosti.

Način vrednovanja kraćeg programa informatike

Praćenje i vrednovanje programa provodi se kroz:

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka Godišnjeg plana i programa Ustanove
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu – rasprava na odgojiteljskom vijeću
- suradnjom s roditeljima kroz procese praćenja, istraživanja i razmjenu iskustava.
-

9.3. PROJEKTI DJEČJEG VRTIĆA

Projekti Vrtića predstavljaju oživotvorenje programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece kao osnovnog programskog dokumenta u području ranog odgoja i obrazovanja. Tijekom pedagoške godine provode se različiti projekti po skupinama koji su vođeni interesima djece, inicirani njihovim trenutnim potrebama i imaju za cilj proširiti dječja znanja i iskustva o stvarima koja ih okružuju s područja njihovog interesa. Takvi su projekti razvojni, cjeloviti, bogati istraživačkim aktivnostima, a smjer im nije unaprijed zadan.

Projekt podrazumijeva trajno istraživanje odgojno-obrazovnog procesa u cilju njegovog usklađivanja sa stvarnom prirodom djeteta te suvremenim znanstvenim spoznajama o djetetovom razvoju, učenju i potrebama. Prostor djetetova odrastanja, igre i učenja se oblikuje po mjeri djeteta te se ističe važnost sveukupnog okruženja (fleksibilna organizacija prostora, obilje materijala, mogućnost izbora, sloboda kretanja...) i ozračja (povjerenje, prihvaćanje različitosti, uvažavanje). Djeca, kroz različite medije dokumentiraju misli, opažanja i otkrića, a odgojitelj na nenametljiv način usmjerava i potiče daljnji tijek i smjer istraživanja i procesa učenja.

Osim projekata koji su promjenjivi, uključuju samostalan rad djece uz diskretno poticanje odgojitelja, neodredivog su daljnjeg tijeka jer su vođeni daljnjim dječjim interesima, potiču na traženje informacija i razvijanje stvaralačkog ozračja i učenja, Vrtić promiče vrijednosti koje su kroz nekoliko najvažnih tema sustavno utkane u sve oblike rada:

- **Projekt „Zdrava prehrana i razvoj ekološke svijesti kod djece“**
- **Projekt „Spremnost za školu – uloga Vrtića i roditelja“**
- **Projekt „Kretanjem do zdravlja“**
- **Projekt „Pričopričalica“**

9.3.1. Projekt „Zdrava prehrana i razvoj ekološke svijesti kod djece“

Tema projekta:

Prehrana djece u Vrtiću provodi se i kontrolira prema zakonskim propisima i “Programu zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću.” Osigurava dovoljan unos svih hranjivih tvari koja energetski, hranjivo i zdravstveno odgovara djeci predškolske dobi te utječe na stvaranje i usvajanje pravilnih prehrambenih navika. Djeca upoznaju različite namirnice, stječu zdrave navike, a svakom je djetetu omogućena kvalitetna, raznovrsna hrana koja se kontrolira u stručnim institucijama.

Ciljevi i zadaće:

Raditi na edukaciji odgajatelja, djece i roditelja u odnosu na planiranje prehrane, broja obroka i preporuke u konzumiranju poželjnih i nepoželjnih namirnica za djecu predškolske dobi.

Eko aktivnostima provodit će se različiti projekti u kojima će se na temelju ideja odgojitelja i djece te timskog rada, poticati određene eko zadaće kao što su uzgoj povrća, promatranje rasta biljaka, uočavanje, istraživanje i učenje o prirodi koja nas okružuje. Istražujemo kako očuvati biljni i životinjski svijet (npr. kukci, rast biljke, čist zrak, važnost očuvanja šuma i životinjskog svijeta). Neoblikovani materijal koristiti u kreativnim radionicama te poticati na skupljanje, selektiranje i zbrinjavanje papirne i pet ambalaže s ciljem usmjeravanja djece na odgovorno ponašanje prema prirodi te važnost brige za okoliš.

Vrednovanje postignuća:

Godišnje se četiri puta predaju cjelodnevni obroci na kemijsku analizu i sadržaj prehrambenih tvari te učešće prehrambenih tvari u ukupnoj energetske vrijednosti uzorkovanog obroka, a također vrši se kontrola uz redovito praćenje mikrobiološke čistoće radnih površina i posuđa. Antropometrijskim mjerenjima visine i težine djece dva puta tijekom pedagoške godine uočavamo promjene u dječjem fizičkom razvoju, a provedbom tjelesnih aktivnosti uočavamo promjene i mogućnosti u motoričkom razvoju. Kroz praćenje, dokumentiranje, zajedničku evaluaciju svih sudionika određujemo daljnji smjer projekta, bilježimo učinke i postignuća.

9.3.2. Projekt „Spremnost za školu – uloga Vrtića i roditelja“

Tema projekta:

Roditelji se uvažavaju kao prvi odgojitelji i učitelji djece i najvažniji izvor informacija za razumijevanje njihovog razvoja. Logično je stoga da ih se smatra najvažnijim partnerima Vrtića u poučavanju djece. Dijeljenjem odgovornosti za uspjeh u razvoju djeteta i aktivnim sudjelovanjem u različitim aktivnostima, obitelj i Vrtić pridonose razvijanju zajedničke brige za dijete i povjerenja među svim članovima zajednice koji su važni za djetetov razvoj. U našem Vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju odgojitelja i roditelja.

Ciljevi i zadaće:

Spremnost djeteta za školu je kombinacija različitih sposobnosti, vještina, znanja, navika i motivacija. Najvažnija zadaća je poticati socio – emocionalnu zrelost. Cilj svih projektnih aktivnosti je, u suradnji s roditeljima i obiteljskih odgojem, razvoj samopouzdanja, samostalnosti, uspostava kontrole emocija, prepoznavanje i uvažavanje potreba, razvijanje određene razine tolerancije na frustraciju što djetetu pomaže da bude ustrajno. Razvijanjem govorno - jezične spremnosti ostvarujemo preduvjete za lakšu usvojenost materinjeg jezika, gramatičkih pravila i razumijevanje uputa, a poticanjem tjelesne spremnosti direktno utječemo na kognitivni razvoj jer kroz interakciju s mozgom svi dijelovi tijela utječu na funkcionalnost moždanih regija i formiranje sinapsi o čemu ovisi i razvoj intelektualnih sposobnosti.

Vrednovanje postignuća:

Samostalnost djeteta ogleda se u vrtićkom i u obiteljskom okruženju. Dijete je spremno preuzeti inicijativu, rješava zadane zadatke na način da istražuje, propitkuje, prema potrebi traži pomoć, ali samo prosuđuje i donosi zaključke. Dijete je sposobno završiti započeto, prihvaća greške koje mu služe kao poticaj za daljnje rješavanje problema. Roditelju je Vrtić podrška u odgoju, problemi se rješavaju zajedničkom suradnjom, a očekivanja su realna.

9.3.3. Projekt „Kretanjem do zdravlja“

Tema projekta:

Razvojem pozitivnog odnosa prema tjelesnim aktivnostima stvaramo uvjete za bavljenje vježbanjem koja djetetu omogućuje bolju kvalitetu života u kasnijoj dobi. Povezujući tjelesne aktivnosti, zdravu prehranu, boravak na zraku i igru potičemo pozitivan stav djeteta prema zdravom načinu života i zajedništvu. Stalno obogaćivanje sadržajima i poticajima iz područja kineziološke kulture stvaramo kvalitetne uvjete za bavljenje tjelesnim aktivnostima, upoznavanje sa sportovima i integraciju sportskih aktivnosti s cjelokupnim odgojno – obrazovnim procesom u redovitom programu.

Ciljevi i zadaće:

Pokret je osnova svakog osjećaja, djelovanja i misli, a mišljenje, kreativnost i inteligencija su procesi koji uključuju, osim mozga, čitavo tijelo. Pokretnim igrama i kretanjem aktiviraju se neuronske veze i pretvaraju u instrument učenja. Svakodnevnim vježbanjem i igrama u pokretu razvijamo spoznaju o smjeru kretanja koji nam je kasnije neophodan za praćenje slijeda riječi, za čitanje, pisanje, pojam o vremenu. Tijekom igara i tjelesnih aktivnosti razvijaju se suradnički odnosi među djecom, stvaraju se zdrave navike od najranije dobi, jača imunitet djeteta, osigurava se sloboda u igri, njeguje se prirodni interes djece za boravak u prirodi i postiže se emocionalna rasterećenost.

Vrednovanje postignuća:

Korištenjem različitih strategija za poticanje kretanja kod djece predškolske rezultati potičemo ujednačenost cjelokupnog razvoja. Rezultati su mjerljivi i vidljivi u fizičkom statusu djeteta, navikama i potrebama za motoričkom aktivnošću. Antropometrijskim mjerenjima, koja se provode dva puta godišnje, dobiva se uvid u fizički status djeteta, percentilne vrijednosti kojima ocjenjujemo razvija li se dijete sukladno dobi. Tjelesno aktivna djeca bolje podnose veća opterećenja, snalažljivija su, komunikativnija te se lakše nose sa zadacima koja se pred njih postavljaju. Redovitim vježbanjem aktivira se rad imunskog sustava kod djece što se ogleda u kraćim i lakšim oboljenjima, većoj dolaznosti djece u Vrtić i povećanju kvalitete cjelokupnog rada odgojno – obrazovne ustanove.

9.3.4. Projekt „Pričopričalica“

Tema projekta:

Korištenje primjerenih slikovnica u poticanju dječjeg jezičnog razvoja osnova je za razvoj razumijevanja, kreativnosti i mišljenja. Uvažavanjem općih pedagoških i estetskih kriterija u odabiru sadržaja slikovnica odgojitelji posvećuju pozornost i intelektualnoj i govornoj funkciji slikovnice. Sustavnim obogaćivanjem knjižne građe u Vrtiću i mogućnosti da djeca svakodnevno koriste knjigu u obiteljskom ozračju, razvijamo prirodnu motivaciju djeteta i obogaćujemo materijalni kontekst jer je priča uvijek poticaj za daljnje aktivnosti. Priča zaokuplja pažnju i potiče na razmišljanje, informacije do djeteta dolaze sporije nego putem informatičkih medija, dijete ima više vremena za procesuiranje tih informacija, razvija pozornost, pažnju i maštu. Čitanje povezuje s ugodnom atmosferom doma, čime se stvara povezanost između djeteta i roditelja, ali i djeteta i odgojitelja.

Ciljevi i zadaće:

Proširivanje dječjih životnih iskustava putem pisane riječi, proširivanje rječnika i stvaranje uvjeta za razvoj čitalačkih aktivnosti. Priče i slikovnice potiču na komunikaciju i daljnje izražavanje o zadanoj temi, a odgojitelju daju povratnu informaciju o kvaliteti komunikacije s djetetom i razumijevanju sadržaja. Djeca kojoj se čita od najranije dobi razvijaju maštu, aktivno slušanje, zapažanje i pamćenje. Važno je pružanje podrške roditelju u biranju kvalitetnih, dobno primjerenih i edukativnih sadržaja za djecu. Problemske slikovnice koriste se u svrhu rješavanja problemskih situacija i olakšavaju djetetu razumijevanje i nošenje s emocijama.

Vrednovanje postignuća:

Slika je vizualni medij, vanjsko ikoničko sredstvo, znak koji govori sam za sebe. Da bi dijete rane dobi moglo dekodirati sliku, potrebna mu je pomoć i podrška odrasle osobe. Dijete će do polaska u školu, uz sadržaje u Vrtiću, steći vještine koje će biti uvjet za razvoj daljnjih čitalačkih sposobnosti (uočavanje analize i sinteze, prepoznavanje rime, pouke priče, uočavanje karakteristika likova, sposobnost prepričavanja i čitanja slika priče, izrada stripa, slikovnica, slikovnih poruka s poukom, razumijevanja pročitano teksta, uočavanje smjera pisanja, sposobnost prezentacije pročitano putem dramatizacije).

10. INKLUZIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

U našim odgojnim skupinama svako pojedino dijete predstavlja jedinstvenu osobu. Isto vrijedi i za djecu s teškoćama u razvoju. Bilo da u vrtić upisujemo dijete s već utvrđenom teškoćom, ili je teškoća u razvoju utvrđena kod djeteta koje već pohađa naš vrtić, uključenost te djece u redoviti program vrtića nazivamo inkluzija. Kada djeca s posebnim potrebama uče i odgajaju se zajedno s djecom koja takvih potreba nemaju, ta djeca imaju jednake mogućnosti za razvoj svojih spoznajnih, tjelesnih, društvenih i emocionalnih sposobnosti.

Rad u uvjetima inkluzije podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale, a ne na njegove teškoće. Dobrobiti za djecu s teškoćama u uvjetima inkluzije su mnogostruke: ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima koji im mogu biti model za poticanje razvoja različitih vještina i ponašanja, razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti, stjecanje hrabrosti u traženju i primanju pomoći od drugih. Dobrobiti za djecu bez teškoća jesu bolje razumijevanje teškoća u razvoju, razvoj osjetljivosti za potrebe drugih, razvoj empatije, pomaganje i uvažavanje različitosti te razvoj tolerancije.

Kako bi inkluzija bila uspješna, u skupini kao i na razini vrtića njegujemo pozitivne stavove oko uključivanja djeteta s teškoćama u redoviti program. Osiguravamo djeci kvalitetne, educirane i senzibilizirane odgajatelje koji će poticati razvojne mogućnosti djeteta s teškoćama, te uvjete boravka u skladu s mogućnostima vrtića. Edukacija, motivacija i dobra suradnja svih uključenih u proces inkluzije (ravnatelj, stručni tim, odgajatelji, roditelji, vanjski stručnjaci) nam je od najveće važnosti.

11. ETIČKI KODEKS

Etičkim kodeksom Vrtića utvrđuju se pravila dobrog ponašanja radnika Dječjeg vrtića „Čarolija“ koja se temelje na normama međunarodnog i unutarnjeg prava kao i normama koje nisu izražene pravnim propisima, a nužne su za etično postupanje, moralnom sustavu i načelima profesionalne etike.

Svi radnici Vrtića trebaju se pridržavati Etičkog kodeksa u svome profesionalnom radu, javnom djelovanju prema djeci i roditeljima/starateljima, poslovnim suradnicima, javnim tijelima i institucijama, osnivaču i Ustanovi te u međusobnim odnosima.

Korisnici usluga i druge osobe putem Etičkog kodeksa mogu se upoznati s pravilima ponašanja koja imaju pravo očekivati od radnika Ustanove te su dužni postupati sukladno njegovim odredbama.

Kodeks predstavlja moralnu obavezu, a njegova načela su skup smjernica za uzoran i profesionalan rad, prema načelima:

1. Načelo zakonitosti, profesionalnosti i stručnosti
2. Načelo uvažavanja ljudskih prava
3. Načelo poštivanja integriteta i dostojanstva osobe
4. Načelo jednakosti i pravednosti
5. Načelo objektivnosti
6. Načelo samostalnosti rada
7. Načelo povjerljivosti, tajnosti i zaštite podataka
8. Načelo transparentnosti, razmjenjivanja informacija i iskustava
9. Načelo poštenja i odgovornosti u radu
10. Načelo mirnog suživota
11. Načelo zaštite osobnog ugleda, struke i ugleda Ustanove.

KLASA: 601-07/23-03

URBROJ: 2186-178-23-01

Bikovec, 26. rujna 2023.

LITERATURA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Zagreb, 2014.

Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi, Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete RH 7-8/91.

Slunjski, E. (2001). **Integrirani predškolski kurikulum: rad djece na projektima.** Zagreb, Profil.

Findak, V. (1995). **Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju.** Školska knjiga. Zagreb.

Korak po korak (2020). **Dijete, vrtić, obitelj – Kretanje.** POU. Zagreb.

Rajović, R. (2012). **Kako igrom uspješno razvijati djetetov IQ.** Harfa. Split.

Budisavljević, T. (2015). **Kako oblikovanjem okruženja razvijati suvremeni kurikulum.** Dijete, vrtić, obitelj, br. 79 2015., str. 26-28.

Mlinarević, V. (2004). **Vrtićno okruženje usmjereno na dijete.** Život i škola, br. 11 (1/2004), str. 112-119.

Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Zagreb, 2012.

Slunjski, E. (2008). **Dječji vrtić, zajednica koja uči – mjesto suradnje, dijaloga i zajedničkog učenja.** Zagreb, SM Naklada.

Slunjski, E. (2015). **Izvan okvira: kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikulumu.** Zagreb, Element.

Hansen K., Kaufmann R., Walsh K. (2004). **Kurikulum za vrtiće – razvojno primjereni program za djecu od 3 do 6 godina.** Korak po korak. Zagreb.

Taloš Lopar, M. I Martić, K. (2015). **Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa.** Dijete, vrtić, obitelj, br. 79 2015., str. 14-15.

Valjan Vukić, V. (2012). **Prostorno okruženje kao poticaj za razvoj i učenje djece predškolske dobi.** Magistra Iadertina, 7 (7), str. 123-132.

Vasta, R., Haith, M. M. I Miller, S. A. (1997). **Dječja psihologija.** Zagreb, Naklada Slap.

Dječji vrtić „Čarolija“

Bikovec 91, 42243 Maruševac

OIB: 37843971638

Na temelju članka 15. st. 9. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/ 22 i 101/23) na prijedlog ravnateljice, uz prethodnu raspravu i zaključke Odgojiteljskog vijeća Dječjeg vrtića „Čarolija“ na devetoj sjednici održanoj 25. rujna 2023. godine, usvojeni je

KURIKULUM

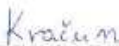
Dječjeg vrtića „Čarolija“

za razdoblje 2023. – 2028.

Upravno vijeće usvaja ovaj Kurikulum na 20. sjednici održanoj dana 26. rujna 2023., objavljeni je na oglasnoj ploči Vrtića 26. rujna 2023. godine, a stupio je na snagu 04. listopada 2023.godine.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA :

_____
Branka Kračun

RAVNATELJICA :

_____
Mateja Dugalić